

„NAKONIEC MOJE NEPOŠKVRNENÉ SRDCE ZVÍŤAZÍ!“, vraví Panna Mária vo Fatime.

Upierame svoj pohľad na Pannu Máriu Bohorodičku, ktorej Boh zveril svojho Syna a my zasväcujeme a zverujeme seba, naše rodiny, svoju vlasť, všetky národy, Cirkev, svet i našu budúcnosť jej Nepoškrvenému Srdcu.

Udalosti roku 1989 priniesli pád komunistického režimu, za čo najvyšší veľkňaz, blahej pamäti Boží služobník Ján Pavol II., osobitne ďakoval. Vykonal akt slávnostného a všeobecného zasvätenia 25. III. 1984, ktorý zodpovedá tomu, čo chcela Panna Mária, ako to potvrdila sestra Lucia v liste z 8. XI. 1989. Predsa však útoky proti Cirkvi a kresťanom s celou váhou utrpenia neprestali, čoho sme nielen svedkami, ale i účastníkmi. Aby sme mohli lepšie chápať posolstvo Panny Márie Fatimskej a uskutočňovať jeho výzvy, dosiahnuť čím skôr víťazstvo Nepoškrveného Srdca Panny Márie, pápež zveril Kongregácii pre náuku viery úlohu zverejniť 'tretiu časť fatimského tajomstva'. V roku 2000 bola „tretia časť fatimského tajomstva“ odhalená, bol podaný teologický komentár a pokus o výklad: KONGREGÁCIA PRE NÁUKU VIERY: Fatimské posolstvo. SSV Trnava, 2006. Edícia Dokumenty Svätej Stolice 57.

Panna Mária vraví: *„Ak prijímú moje požiadavky, Rusko sa obráti a budú mať pokoj; ak nie, roznesie svoje bludy do celého sveta, vyvolávajú vojny a prenasledovanie Cirkvi. Dobrý budú mučení, Svätý Otec bude veľa trpieť, mnohé národy budú zničené... Aby ich zachránil, Boh chce vo svete zaviesť úctu k môjmu Nepoškrvenému Srdcu... Budem žiadať zasvätenie Ruska môjmu Nepoškrvenému Srdcu a odčisťujúce sväté prijímania v prvé soboty...“*

Sestra Lucia nám vysvetľuje: *„Pretože sme nevzali vážne túto výzvu Posolstva, vidíme, že sa splnilo - Rusko pohltilo svet svojimi bludmi. A hoci ešte nemôžeme konštatovať úplné naplnenie tejto časti Posolstva, vidíme, že postupne sa k nemu pomalými krokmi blížíme.“*

Rozšírenie komunizmu a iných škodlivých ideológií sa naplnilo predovšetkým po skončení Druhej svetovej vojny. Dôkazom Božej dobroty a Máriinej moci je zvláštna ochrana Portugalska Nepoškrveným Srdcom Márie, pretože sa mu táto krajina zasvätila. Za toto zasvätenie sľúbil Pán Ježiš Portugalsku zvláštnu ochranu počas Druhej svetovej vojny, zachovanie katolíckej viery a dodal k tomu, že táto ochrana je dôkazom milostí, ktoré by poskytol aj iným národom, keby mu boli ako Portugalsko zasvätené. Portugalskí biskupi počúvli Našu milú Paniu, jej Nepoškrvenému Srdcu zasvätili svoju vlasť 13.V. 1931. V máji 1936 prisľúbil zhromaždený portugalský episkopát vo Fatime, že sa znovu zide na tomto mieste k valnému zhromaždeniu v prípade, že bude krajina uchránená pred znepokojivým blízkym červeným nebezpečenstvom. Komunistická revolúcia v Španielsku mohla ľahko prejsť do susednej krajiny. Keď nebezpečenstvo prekvapujúcim spôsobom pominulo, zišli sa portugalskí biskupi 13. mája 1938 v doline Iria a splnili svoj sľub tým, že v slávnostnom vdakvzdaní výslovne uznali, že za záchranu vlasti musia ďakovať zázračnej ochrane Svätej Panny. Pri tejto príležitosti zasvätili Portugalsko opäť Nepoškrvenému Srdcu Márie, ako to urobili pred siedmimi rokmi.

Panna Mária ukazuje a bráni plány milosrdenstva pre tento svet. Ako cesta na dosiahnutie tohto cieľa bola ukázaná úcta k Nepoškrvenému Srdcu Panny Márie. **Per Mariam ad Jesum** je osvedčená a Cirkvou odporúčaná spoľahlivá cesta. Podstata praktiky tejto úcty spočíva v konaní všetkého s Máriou. Vziať si ju ako dokonalý vzor všetkého, čo máme robiť. Zriecť sa seba samých i svojich najlepších zámerov, utiekať sa k presvätej Panne a spájať sa s ňou i s jej úmyslami, akokoľvek neznámymi. A cez Máriu sa zjednocovať s úmyslami Ježiša. Panna Mária je stromom života a Ježiš je jej jediným plodom. Denne sa modlíme: *„Požehnaná si medzi ženami a požehnaný je plod života tvojho, Ježiš“*. Ak má tento strom priniesť ovocie v našej duši, musíme sa oň starať. Strom neprinesie úrodu, ak mu húsenice zožerú listy, udusí ho bodľacie a trnie alebo ho zničia šelmy. Húsenicami sú láska k sebe a k pohodliu. Bodľacie treba odstraňovať sebazapieraním. Šelmami sú veľké hriechy. Ale musíme sa chrániť aj dychu týchto šeliem, ktorým sú malé hriechy – sú veľmi nebezpečné, ak nás vôbec nemrzia. Pán Ježiš hovorí: *„Kto je verný v najmenšom, bude verný aj vo veľkom*

a kto je nepoctivý v malom, je nepoctivý aj vo veľkom“ (Lk 16,10). Ak sa budeme o strom života starať ako dobrý záhradník, ako ho budeme kontemplovať, raz nám urodí požehnaný plod, ktorým je Ježiš, lebo Ježiš je jediným plodom Márie. Táto nábožnosť je ľahkou, krátkou, dokonalou a spoľahlivou cestou na dosiahnutie zjednotenia s naším Pánom, v čom spočíva kresťanská dokonalosť.

Naša budúcnosť závisí od Boha, ktorý je Pánom dejín i času. Nesmierny dar, ktorý nám dal, je sloboda, a preto v tejto dramatickej dobe si uvedomujeme svoju zodpovednosť a chceme verne plniť požiadavky Našej Milej Pani. *„Anjel ukazujúc pravou rukou na zem silným hlasom povedal: Pokánie, pokánie, pokánie!*“ Skutočnosť, že anjel zvolal *„silným hlasom“* tri krát výzvu k pokániu, poukazuje na to, ako veľmi je vzdialené ľudstvo od Boha a že opravdivé pokánie žiada pravé obrátenie, uznanie vlastnej hriechnosti, nápravu, život podľa viery činorodej v láske. Chceme sa modliť, zvlášť modlitbu posvätného ruženca, sláviť Prvé soboty podľa jej pokynov, a zasvätiť sa jej Nepoškvrnenému Srdcu...

Pán Ježiš vraví Lucii: *„Pretože chcem, aby celá moja Cirkev uznala toto zasvätenie ako triumf Nepoškvrneného Srdca Márie, aby sa potom jej úcta rozšírila a aby vedľa úcty k môjmu Božskému Srdcu bola i úcta k tomuto Nepoškvrnenému Srdcu... Nepoškvrnené Srdce Márie Rusko predsa zachráni. Je mu zverené.“*

Ján Pavol II. napísal a vo Fatime jeho slová zopakoval kardinál Sodano: *„Naliehavá výzva Najsvätejšej Panny Márie na pokánie nie je nič iné, ako prejav jej materinskej starostlivosti o osudy ľudskej rodiny, ktorá potrebuje obrátenie a odpustenie.“*

V encyklike Redemptoris Mater (48) píše: *„Veľmi rád tu medzi toľkými učiteľmi a svedkami tejto spirituality pripomínam postavu sv. Ľudovíta Márie Grigniona z Montfortu, ktorý odporúčal kresťanom zasvätiť sa Kristovi prostredníctvom Panny Márie ako účinný prostriedok žiť verne podľa krstných záväzkov.“*

„Táto ‘dokonalá úcta’ je nevyhnutnou pre toho, kto sa chce bez výhrad darovať Kristovi a jeho dielu vykúpenia. Grignion z Montfortu nás uvádza do samotného zrežazenia tajomstiev, z ktorých žije naša viera, ktoré jej dávajú rásť a robia ju plodnou.“ (André Frossard dialoga con Giovanni Paolo II.)

S tajomstvom Fatimy: *„Nakoniec moje Nepoškvrnené Srdce zvíťazi!”* sa spájajú slová: *„Ach! Kedy len príde ten šťastný čas, keď božská Mária bude ustanovená za paniu a vládkyňu v srdciach, aby ich úplne podrobila vláde svojho veľkého a jediného Ježiša? Kedy budú duše tak dýchať Máriu, ako telá dýchajú vzduch? Vtedy prídu zázračné veci na tieto biedne miesta, keď Duch Svätý nájde v dušiach svoju drahú Nevestu, akoby rozmnoženú, a vstúpi do nich v hojnosti i naplní ich svojimi darmi, obzvlášť darom svojej múdrosti, aby pôsobil divy milosti. Môj drahý brat, kedy príde ten šťastný čas, ten Máriin vek, keď mnoho duší vyvolených a získaných Najvyšším prostredníctvom Márie sa stratí v priepasti jej vnútra a každá z nich sa stane živou kópiou Márie, aby mohla milovať a oslavovať Ježiša Krista? Ten čas príde iba potom, keď sa úcta, ktorú učím, stane známou a rozšírenou: ...príd' tvoje kráľovstvo, príd' kráľovstvo Márie“* (sv. Ľudovít Mária Grignion z Montfortu: O pravej úcte k Panne Márii). Tento triumf sa uskutoční v srdciach ľudí len trvalým návratom k Bohu, svet dosiahne, čo prisľúbila Naša milá Pani. Tri časti fatimského tajomstva sa zlievajú v celku, ktorého stredobodom je sláva Božia, vyzdvihnutie svätej Cirkvi a blaho duší v tomto a budúcom veku ako výsledok najmocnejšieho príhovoru Nepoškvrneného Srdca Márie, ktorému sa zasväťme, ako aj moci i dobroty Srdca jej Božieho Syna Ježiša. Amen.

Nasledujúci materiál je z: www.intratext.com/IXT/SLK0049/_PG.HTM

ANTONIO AUGUSTO BORELLI MACHADO: Fatima, posolstvo tragédie alebo nádeje?

AKTUALIZOVANÉ VYDANIE S TRETÍM TAJOMSTVOM

Originál: As aparições e a mensagem de Fátima conforme os manuscritos da Irmã Lúcia. São Paulo 1967. Prvé vydanie na Slovensku: 2000

Preklad: Dagmar Wilhelmy Lektorát a recenzia: I. Simone Marstinne.

Úprava: Farao a Barandiarán Tlač a knihárske spracovanie: Henargraf S.L. Coslada (Madrid)
© Österreichische Jugend für eine Christich – kulturelle Gemeinsamkeit innerhalb des
Deutschsprachigen Raumes ISBN: 3-9500777-6-6

Publikáciu pre akciu „Slovensko potrebuje Máriinu pomoc“ možno objednať:
Österreichischer Jugend für eine Christich – kulturelle Gemeinsamkeit innerhalb des
Deutschsprachigen Raumes Mariahilferstraße 54/6/11–1070 Wien Tel.:01/5038238. Fax:
5042960

Autor je titulárny člen Mariánskej akadémie z Aparecida so sídlom v Národnej svätyni Kráľovnej a Patrónky Brazílie. Po udelení akademickej hodnosti v inžinierskom stavebníctve na Polytechnickej univerzite v São Paulo vykonával pätnásť rokov inžinierske povolanie. Vyučoval morálnu filozofiu na Ekonomickej vysokej škole Srdca Ježišovho – Lýceum v São Paulo. Ako významný spolupracovník kultúrneho mesačníka „Catolicismo“, ktorý je čítaný v celej Brazílii, venuje svoj celý čas Brazílskej spoločnosti na ochranu tradície, rodiny a súkromného vlastníctva – TFP. Vede čitateľský výbor TFP, dokumentárne a výskumné centrum, ktoré analyzuje viac ako 400 zverejnení v 25 krajinách. Jeho najmladšie dielo s názvom „Ruženec, riešenie pre problémy našej doby“ prináša krátky historický prehľad o tejto forme modlitby ako aj všetky nutné vysvetlenia k lepšiemu pochopeniu ruženec vytvárajúcich modlitieb.

Vatikán 21. septembra 1998

Alfons M. Kard. Stickler, S D B

Bol som informovaný o knihe „**Fatima, poslanstvo tragédie, alebo nádeje**“ v nemeckom jazyku a oslovený s prosbou o úvodné slová. Z celého srdca blahoželám iniciátorom tohoto zverejnenia, skrze ktorých sa vzbudilo z hľadiska katolíckej viery, tiež v krajinách nemeckého jazyka a v ľuďoch porozumenie pre ťažkú duchovnú krízu, v ktorej sa dnes Európa a celý svet nachádza. Aby bolo možné ju spoznať, ale predovšetkým prekonať, navštívila na začiatku tohoto storočia Matka Božia Fatimu. Oznamovala nám tam nielen príčiny a skutočnosti ťažkých nebezpečí a rán osudu, ktorým bude Európa a celý svet vystavený, ale uviedla aj prostriedky, skrze ktoré všetko strpíme a prekonáme. Čo nás však na tomto jej materinskom poslanstve najviac utešuje a naplňa s veľkou istotou je prísľub, že „na konci jej Nepoškvrnenej Srdca zvíťazí“. S tým sa spája aj nádej, že tisícročie vlády Kristovho kráľovstva na zemi, o ktorom hovorí „tajomné Zjavenie“ (20,4-6) sa stane skutočnosťou. Odporúčam všetkým čo najvrúcnejšie lektúru tejto knihy, v ktorej sú nielen základné podrobnosti zázračných zjavení Matky Božej vo Fatime v roku 1917, ako aj ďalšie krátko spísané a zdokumentované zjavenia, ale aj súčasne oznamujúca, vždy viac v zjavení vystupujúca, jedinečná Bohom chcená účasť Matky Božej na spoločnom vykupiteľskom pláne a diele Najsvätejšej Trojice. So srdečnými pozdravmi a požehnaním pre prekladateľov a širiteľov, ale aj pre všetkých čitateľov.

Alfons M. Kardinal Stickler, SDB

Čitateľom

Toto nové vydanie „**Fatima, poslanstvo tragédie alebo nádeje**“ je rozširované v rámci akcie „Slovensko potrebuje Máriinu pomoc“. Svetové vydanie činí asi tri milióny exemplárov v desiatich jazykoch.

Obsahuje poslanstvo Preblahoslavenej Panny Márie a vysvetlenie jej zjavení vo Fatime v Portugalsku, ktoré sa udiali od mája do októbra v roku 1917.

Matka Božia hovorila k trom malým pastierikom, Lucii, Hyacinte a Františkovi, a cez nich celému svetu. Prikázala deťom, aby ľuďstvu povedali o jej veľkých obavách o bezbožnosti a skazenosti ľudí. „Keď sa ľudia neobrátia“, povedala svätá Panna Mária, „prídu hrozné tresty“.

Hrešiace ľudstvo je dnes vo veľkej kríze, ktorá sa dotýka mravného, sociálneho a náboženského života. Ako riešenie tejto krízy nám Panna Mária ukazuje jedinú jasnú alternatívu: obrátenie alebo trest.

Hovorila predovšetkým o treste po smrti, o večnom, najväčšom treste s konečnou platnosťou: o zavrnutí tých hriešnikov, ktorí zomierajú bez obrátenia sa. Matka Božia neváhala ukázať týmto deťom, ktoré mali desať, deväť a osem rokov - toto peklo... Tento aspekt fatimského posolstva je prvým tajomstvom, alebo lepšie povedané, prvá časť tohto jedinečného a samotného posolstva.

Druhý diel - alebo druhé tajomstvo - sa týka ľudstva, ktoré stojí pred veľkým rozhodnutím: „Keď ľudia neprestanú Boha urážať, bude Boh zločiny sveta trestať vojnami, hladom a prenasledovaním Cirkvi a Svätého Otca.“ (Zjavenie dňa 13. júla 1917) Vojna príde hlavne ako trest za hriechy ľudí..., aby sa obrátili. A svätá Panna Mária to vyjadruje ešte zreteľnejšie: „Boh chce, aby bola zavedená úcta k môjmu Nepoškvrnenému srdcu.“

Taktiež, keď oznamuje tresty, dáva to Matka Božia najavo ešte zreteľnejšie. Rusko je zámerne nazvané „motorom“ tejto vojny: „... (Rusko) bude svoje bludy šíriť do celého sveta a príde k vojnám a k prenasledovaniu Cirkvi.“ Ak sú tieto zločiny bludy komunizmu, ktoré Rusko rozšíri do celého sveta, ako možno tomuto proroctvu rozumieť po páde Sovietskeho zväzu?

K tomu sa ponúkajú tri skutočnosti na zamyslenie:

Prvá: Tu a tam návrat komunistov k moci pomocou volieb, a tým sa opäť v bývalom sovietskom bloku otvára cesta k opätovnej činnosti komunizmu, - ktorý je zodpovedný za milióny ľudských obetí na svete - a nik nemôže vylúčiť, že zaprisahaní komunisti pod heslom „útek v pred“ doženú ľud k vražednej vojne.

Druhá: Západ hlavne masmédiá, optimizmom zastierajú, čo ponúka komunistická doktrína. Podľa všetkých jej teoretikov, začínajúc Marxom a Engelsom, je cieľom komunizmu zriadenie samosprávnej spoločnosti, v ktorej štát a strana majú zmiznúť. Nie je znepokojujúci chaos, do ktorého Rusko dennodenne upadá, pokusom o konečné víťazstvo komunistickej utópie?

Tretia: Či nie je dosť viditeľné, že komunistická doktrína nie je ani zďaleka mŕtva, že ešte stále hlboko preniká do Nemecka a do iných štátov Západu aj bez pomoci zbrane? – Práve toto je kultúrna revolúcia, ktorá najviac ničí kresťanskú kultúru, základ našej spoločnosti. Je to otvorený boj proti morálke, ktorý deformuje rodinu až do základu. Ako aj „zrovnoprávňovanie“, ktoré musí byť doprevádzané biedou a snaží sa tak dokonca vykoreniť podstatný princíp vlastníctva, hájený oboma príkazami.

Celkovo možno povedať, že dnešný svet je v hriechoch viac než v dobe fatimských zjavení a že sa komunizmus cez svoje premeny nevzdáva dobytia sveta. Čo z toho vyplýva?

Aby sme sa podľa možnosti uchránili trestov, ktoré Panna Mária predpovedala, a aby sa urýchlila doba víťazstva Nepoškvrneného Srdca Márie, ktoré bolo predpovedané, musíme prijať navrhnuté prostriedky: je to zbožná úcta k Božej Matke, modlitba - hlavne svätý ruženec, pokánie a rešpektovanie Božích príkazaní. Len tak možno vyriešiť krízu sveta a len tak možno vytvoriť predpoklady pre trvalý mier. Je to mier Krista v Kristovom kráľovstve, mier Márie v Máriinom kráľovstve.

Predchádzajúce úvahy možno v niektorých myšliach vyvolávajú skôr skeptickú náladu, možno dokonca opovrhnutie. Neveriaci a ich bratia s nemou vierou sa tomu budú posmievať, pretože sa im to bude zdať prekvapujúce, alebo dokonca až detinské zjednodušovanie problémov dnešnej spoločnosti. Nadovšetko však hľadanie riešenia v posolstve, ktoré bolo zvestované svetu tromi malými pastierikmi, ktorí nevedeli čítať a ani písať im pripadá smiešné a nezmyselné.

My sa však neusilujeme o zjednotenie nerozuzliteľnej komplexnosti dnešných problémov. Naopak; domnievame sa, že tieto problémy - v ľudskej reči povedané - sú neriešiteľné, lebo sú veľmi rozsiahle a zložité. Nevzdávame sa a neváhame teda, ukázať eventuálnym skeptikom „nedostupné“ riešenie ďalekého horizontu, ktoré nám ponúka náboženstvo.

Svätý Augustín popísal podstatu pravej kresťanskej spoločnosti a z toho pre štát vyplývajúci

prospech: „Predstavme si armádu zloženú zo samých vojakov, ktorí boli vzdelaní v učení Krista, a práve tak štát zložený z guvernérov, manželov, rodičov, detí, pánov, sluhov, kráľov, sudcov, daňových poplatníkov a vyberačov - títo všetci by žili podľa kresťanského učenia. Mohli by sa potom pohania ešte odvážiť tvrdiť, že je to všetko proti záujmom štátu? Práve naopak. Museli by bez váhania priznať, že práve oni sú tou ochranou a oporou štátu“. (Epist. CXXXVIII, 5 ad Marcellinum, kap. II, 15)

Vzhľadom k tomuto jasnému, jednoduchému a zároveň hlbokému popisu by sme sa mohli opýtať tých, ktorí tomu odporujú: „Kde nájdeme také politické, sociálne a hospodárske hnutie, ktoré by bolo schopné bez pomoci náboženstva zabrániť zrúteniu spoločnosti, ktorá z vlastného zdroja nevery a skazenosti prekročila všetky princípy, ktoré sú podľa Augustína smerodajné v Božom štáte?“

Dúfame, že tieto úvahy, ktoré spájajú posolstvo Preblahoslavenej Panny Márie s otázkami nanajvýš aktuálnymi pre Slovensko a svet, prinesú čitateľovi tejto knihy veľký úžitok plynúci zo zjavenia a posolstva z Fatimy.

Predhovor

FATIMA, CELKOVÝ POHĽAD

Určite by čitatelia uvítali niekoľko krátkych úvah o rozmanitých aspektoch, ktoré sú obsiahnuté v zjaveniach Panny Márie.

PREDPOKLADY A ZÁKLADNÉ LÍNIE ZJAVENÍ

1. Aby sme porozumeli všetkým víziám a posolstvám, ktorých boli účastní Lucia, František a Hyacinta, musíme mať pred očami predovšetkým katolícke učenie o spoločenstve svätých. Príhovory a zásluhy jedného človeka môžu byť k prospechu druhým.

Tak môžu prirodzene modlitby a obeť týchto troch detí, spojené s obetovaním vlastného života, ktoré boli zjavením Kráľovnej všetkých svätých tak bohato omilostené, byť na prospech veľkému počtu ľudí a dokonca celým národom. Osobitne preto prosila tieto deti o modlitby a obeť. Františka a Hyacintu o obeť vlastného života ako zmiernu obeť za hriechy ľudstva. Obidve súhlasili. Luciu, aby žila na svete dlhšie a mohla tak plniť misijné poslanie, o ktorom bude ešte reč.

Významná sprostredkujúca úloha Najsvätejšej Panny

2. Ďalším predpokladom na porozumenie Fatimských udalostí je univerzálna úloha Matky Božej. Tu zohráva nesmierne dôležitú úlohu „sprostredkovateľka“ medzi urazeným Spasiteľom a hrešiacim ľudstvom, pretože ako sprostredkovateľka je vždy vypočutá a taktiež má rozhodujúci vplyv na udalosti. Ona bude napokon oslávená víťazstvom svojho materinského Srdca. Zrozumiteľnejší výraz pre vlastné Božie víťazstvo už nemohlo byť dané. Vo Fatime sa Mária Obracala nielen na Portugalsko, ale aj na celý svet.

3. Za týmto cieľom sa obrátila na týchto troch pastierikov, a tak chcela Panna Mária prehovoriť k celému svetu a všetkých ľudí vyzvať k modlitbe, k pokániam a k zmene zmýšľania. Zvláštnym spôsobom sa obrátila na pápeža, a tým k posvätnnej hierarchii, pretože pápež mal zasvätiť Rusko jej Najsvätejšiemu Srdcu.

Znepokojujúca situácia dnešného sveta

4. Stanovisko a vtedajšie prosby Božej Matky vzhľadom k náboženskej situácii, v ktorej sa svet nachádzal v dobe znamení - to je v r. 1917 - je možné pochopiť. Naša milá Pani nám poukázala, že sa jedná o nezhajiteľnú situáciu. Bezbožnosť a nečistota sa rozšírili do tej miery, že muselo prísť ku skutočnej hekatombe, k druhej svetovej vojne, aby sa ľudia spamätali. Rozvrat mal čoskoro skončiť a tak cez výzvu z Fatimy by bol daný hriešnikom čas na nápravu. Ak by ľudstvo tieto výzvy počúvalo a prijalo, malo by mier. Keby však neposlúchlo, nastala by ďalšia ešte horšia vojna. A ak by však svet ešte ani potom neposlúchol, prišlo by k úplnej hekatombe univerzálneho rozsahu - ideologického pôvodu - a to by viedlo k ťažkému náboženskému prenasledovaniu a k spoločnému utrpeniu všetkých ľudí. Samotnému pápežovi by ešte skôr nastali ťažké skúšky: „Rusko rozšíri svoje bludy do

celého sveta, bude vyvolávať vojny a prenasledovať Cirkev... Svätý otec bude veľa trpieť.“ Po najrozsiahlnejšej katastrofe ideologického pôvodu a svetového rozsahu príde Máriino kráľovstvo.

5. Keď sa nakoniec tvrdý odpor dnešného ľudstva konečne zlomí, dôjde k náprave duší vo veľkom rozsahu. Bude to nadovšetko víťazstvo Najčistejšieho Srdca Márie. „Nakoniec moje Nepoškvrnené Srdce bude triumfovať.“ To bude vláda Márie nad ľuďmi...

Poznanie večných múk prinesie tomuto storočiu veľký úspech

6. Aby bolo ľudstvo donútené prijať posolstvo, ukázala Panna Mária trom dôverníkom odsúdené duše v pekle. Tento obraz plný tragédie nám popísali takým zvláštnym spôsobom, že je možné priviesť aj tých najzatvrdnutejších na cestu cností a pokánia. Strašná vidina pekla nám zreteľne ukazuje, na akom omyle sú tí, ktorí sa domnievajú, že upozorňovať na večné utrpenie je pre ľudí nášho storočia nevhodné.

Dôkazy pre autentickosť fatimského posolstva

7. Aby skutočnosť zjavení a tým ich autentickosť bola potvrdená, vybrala Panna Mária tri spôsoby pre túto udalosť:

a) Účasť veľkého počtu divákov pri jej rozhovore s deťmi, aj keď adresátmi posolstva boli len oni. Okolostojáci mohli s obyčajným psychologickým pohľadom zistiť, že tieto tri deti neklamali a neboli obeťami klamu, keď tvrdili, že mali kontakt s matkou Božou, ale že skutočne videli bytosť - pre iných síce neviditeľnú - s ktorou sa rozprávali.

b) Zázrak hry farieb a pohyby slnka, to bolo viditeľné ďaleko nad miestom zjavení a nemôže to byť zamietnuté ako kolektívna sugescia, keď zvažíme fakt, že v doline Iria bolo prítomných päťdesiat až sedemdesiat tisíc ľudí.

c) Ohlásenie, že skoro po fatimských zjaveniach sa skončí prvá svetová vojna sa splnilo. Práve tak sa aj splnilo, že vypukne ďalšia svetová vojna ak sa ľudstvo neobrátí. Je všeobecne známe, že pred vypuknutím druhej svetovej vojny bolo vidieť na nebi nad Európou mimoriadne svetlo. Panna Mária oznámila svojim deťom, že je to znamenie nadchádzajúceho trestu, ktorý sa skutočne krátko na to dostavil.

d) Predpovedaný najvyšší trest, rozšírenie komunizmu, sa začal krátko po zjaveniach uskutočňovať. Je treba si všimnúť, že svätá Panna Mária síce oznámila, že „Rusko svoje bludy rozšíri do celého sveta“, ale že predpoveď, presne na deň 13. október 1917, musela znieť viac-menej nezrozumiteľne. Pretože cárstvo práve ustúpilo občianskemu režimu Kerenského, nikto nemohol vedieť, čo sa ma rozumieť pod ruskými bludmi. Prirodzene sa nejednalo o rozšírenie „múmie“, ktorej sa podobala grécko-schyzmatická Cirkev, ktorej chýbala akákoľvek sila k rozšíreniu. Tak sa udial nástup marxistickej moci v nešťastnom Rusku v októbri 1917, ako prvé potvrdenie proroctva. Nato začala Ruská Komunistická strana svoje bludy rozširovať. Tu prišlo k ďalšej zhode medzi skutočnosťou a tým čo Panna Mária povedala. Po ukončení druhej svetovej vojny malo šírenie komunizmu nadobudnúť ešte väčších rozmerov, pretože bolo použité klamstvo a násilie a tým množstvo národov zotročených sovietskym panstvom. Sovietsky zväz sa tak stal celosvetovým nebezpečenstvom.

Dvojaké príbuzenstvo duší dnešného sveta

Po týchto apokalyptických tvrdeniach bude nutná poznámka: Dnešný svet sa zrejme delí na dvojaké duchovné príbuzenstvo. Jedno príbuzenstvo ľudstvo vidí zapletené v bludoch a v zločinoch, ktoré majú svoj pôvod v humanizme, v renesancii a v protestantskej pseudoreformácii náboženského a kultúrneho smeru. Následkom racionalizmu a osvietenstva sa tieto bludy len zhoršovali a viedli v konečnom dôsledku v politickej oblasti k Francúzskej revolúcii. S utopickým socializmom a takzvaným vedeckým socializmom prišlo v 19. storočí k výmene a to z politického na spoločenský a hospodársky predmet. Príchod komunizmu do Ruska priniesol so sebou konečne prvý masový presun všetkých tých nahromadených výmyslov na pôdu skutočnosti a tak povstala svetová ríša komunizmu. Súčasne na Západe

prišlo k veľkému úpadku mravov a to hneď po druhej svetovej vojne.

Pre všetky duše, národy a vrstvy spoločnosti všetkých krajín, vyznačuje sa posolstvo Fatimy predovšetkým dôslednou zhodou s katolíckym učením a ozajstnou skutočnosťou.

Okrem toho je tu druhé príbuzenstvo duší, pre ktoré problémy tohoto sveta a bezbožnosť, alebo nemravnosť sú málo, alebo vôbec nie sú dávané do hromady (možno z nedostatku rozumového poznania). Ide iba o nedorozumenia, ktoré môžu byť prekážkou dobrého šírenia znalosti pravdy. Tieto nedorozumenia vedú nakoniec k hospodárskemu nedostatku. Sú vraj dielom hladu a mali by prestať existovať ak prestane hlad. Kríza ľudstva má byť prekonaná vedou a technikou. Tak katastrofy ako i nebezpečia, s ktorými sa stretávame, nie sú chápané pod zorným uhlom viny, lebo veci a myšlienky v tomto zmysle sú úplne vzdialené nejakému univerzálnemu trestu. Predovšetkým je treba zvážiť, že sa toto duchovné príbuzenstvo s komunizmom v žiadnom prípade nejaví ako niečo zlé. Skôr si ľudia myslia, že s ním môžu spolupracovať a tým zabrániť prenasledovaniu. Krátke vysvetlenie obidvoch duševných príbuzenstiev poukazuje na celkový obraz trochu schematicky. Chýba tu však zmysel pre jednotlivosť. V tejto miere rozdielných prúdov, v ktorej sa rozličné prúdy blížia obidvom pólom, sa stáva posolstvo Fatimy stále zrozumiteľnejším, respektíve nezrozumiteľným. Týmto spôsobom sa stáva Fatima rázcestím nášho času.

S výnimkou dosiaľ utajovanej časti zjavení boli modlitby, napomenutia a proroctvá (aj keď ide o čisto osobné zjavenia...) v každom prípade zverejnené a vo veľkej miere aj potvrdené. Skeptikom môžeme len povedať: „Qui vivra, verra. Kto sa dožije, uvidí.“

Posolstvu Fatimy nebolo dosiaľ vyhovené

Príde ešte k udalostiam, ktoré boli vo Fatime ohlásené, ale sa doteraz nestali? Túto otázku si dnes kladie ľudstvo. Nemožno o tom pochybovať, lebo časť proroctva, ktorá sa s obdivuhodnou presnosťou splnila, je dôkazom pre jeho nadprirodzený charakter. Akonáhle sa však dokáže, že sa jedná o nadprirodzené posolstvo, tak nie je žiadnych pochyb, že sa proroctvo až do konca splní.

Niektorí by však mohli namietat, že proroctvá z 13. mája 1917 sú viazané na určité podmienky. Proroctvo by sa naplnilo len potom, ak by pápež a biskupi nezasvätili Rusko a svet Neпоškvrnenému Srdcu Panny Márie. Toto zasvätenie však bolo vykonané pápežom Píom XII. Pre svet (1942) a zvlášť pre Rusko (1952). Mohlo by sa teda čakať, že sa tresty, ohlásené Pannou Máriou Ružencovou nesplnia....

Proti tejto námietke sú dve možné odpovede: Za prvé - zasvätenie vyhlásené Píom XII nezodpovedalo podľa slov sestry Lucie, v jej liste z roku 1943 biskupovi z Gurzy plnému rozsahu podmienkam Matky Božej, aj keď bolo Bohu milé. Je teda na pochybách, či bolo toto zasvätenie v stave, aby mohlo hroziace katastrofy odvrátiť. My nemôžeme neveriť slovám, ktoré zdelil Kristus sestre Lucii. Veď predsa jej celý život je zasvätený fatimskému posolstvu a nie div, keď nebo posielala vzkazy tohoto druhu, aby sa svet mohol orientovať o správnom výklade posolstva a o jeho vzťahu k behu udalostí.

Je preto úplne prijateľné, že Kristus a jeho Matka verne bdejú a sú Najsvätejším Srdcom všetkou oporou milovanej rádovej sestry, aby mohlo byť jej poslanie splnené a ľudstvo nebolo zvedené k omylu.

Po druhé musíme zdôrazniť, že naša milá Matka v doline Iria dala dve podmienky, ktoré sú potrebné na odvrátenie trestov, ktorými nám Boh hrozil.

Jednou z týchto podmienok bolo zasvätenie. Predpokladajme, že bolo prevedené s vôľou Svätej Panny. Ale ešte zostáva druhá podmienka: rozšírenie svätého prijímania o prvých piatich sobotách. Máme dojem, že toto sa nerozšírilo v našich katolíckych kruhoch, tak ako si to Matka Božia priala.

Potom je tu ešte ďalšia nepriama podmienka, ktorá je práve tak potrebná: Víťazstvo sveta nad tisícokrakými spôsobmi bezbožnosti a nemravnosti, ktoré ho ovládajú. Všetko nasvedčuje tomu, že toto víťazstvo nebolo ešte dosiahnuté, skôr sa v celej tejto záležitosti približujeme

viac k paroxyzmu a tým nepravdepodobnosti v obrátenie ľudstva a väčšej pravdepodobnosti, že tresty skutočne na nás prídu... Ak by sme tieto skutočnosti videli inak, bolo by poslanstvo z Fatimy absurdné. Pretože Naša milá Pani v roku 1917 tvrdila, že hriechy sveta narástli do takej miery, že si vyžadovali Boží trest, bolo by nelogické prijať, že by nedošlo k potrestaniu, ak tieto hriechy dodnes predsa len narastajú, a tým svet zostáva naďalej zatvrdnutý proti výpovediam z Fatimy. Bolo by to ako keby nekajúce Ninive nebolo dostalo hroziaci trest.

Okrem toho nemalo by vyprosené zasvätenie Našej milej Pani za následok zrušenie trestu, ak by sa ľudské pokolenie i naďalej oddávalo bezbožnosti a hriechom. Za týchto okolností by náležal zasväteniu istý priebeh neúplnosti a bezvýznamnosti.

Mohli by sme teda tvrdiť, že bez neohrozenej duchovnej zmeny myslenia, vyžadovanej v doline Iria, by sme sa vždy blížili k záhube. A s týmto približovaním sa, sa zmena zmýšľania stáva vždy viac nepravdepodobná.

Ku koncu týchto úvah je potrebné sa zastaviť pri posledných výhladoch poslanstva z Fatimy. Cez smútok a nanajvýš očakávané tresty, ktoré majú s najväčšou pravdepodobnosťou prísť, môžeme vidieť lúče blížiaceho sa Máriinho kráľovstva: „*Nakoniec moje Nepoškvrnené Srdce zvíťazí.*“ Je to nádherný výhľad na veľké víťazstvo Kráľovského a materinského Srdca Svätej Panny. Predovšetkým ukludňujúce, majestátne a vzbudzujúce nadšenie.

Čo máme urobiť, aby boli tresty čo i len v najmenšej miere zmiernené, aby sa aspoň nejako dosiahlo obrátenie ešte pred vypuknutím trestu? Matka Božia nám to jasne hovorí: Musíme ju ešte viac túžobnejšie uctievať, musíme sa modliť a konať pokánie. Na to aby nás povzbudila k modlitbe, zahrnula nás so všetkými tými výzvami s ktorými sa na ňu obraciame ako na Kráľovnú Sv. Ruženca, Bolestnú Matku Božiu a Našu milú Pani z Karmelu. Tým nám ukázala ako je jej milé byť poznaná, milovaná a uctievaná pod týmito názvami.

Naďalej trvala Panna z Fatimy zvláštnym spôsobom na pobožnosti k jej Nepoškvrnenému Srdcu. Sedemkrát sa zmienila v jej poslanstve o jej srdci (a deväťkrát o srdci nášho Pána a Spasiteľa). Tak nachádza už dávno uznávaný teologický význam pobožnosti k Nepoškvrnenému Srdcu Márie vo Fatime vzácne a dojímavé potvrdenie. Na druhej strane je prejavovaný dôraz na obrovskú dôležitosť tejto pobožnosti, na ktorej Svätá Panna trvá. Kto berie fatimské zjavenia vážne, mal by podľa toho považovať vzrast tejto úcty k Najčistejšiemu Srdcu za jeden z najdôležitejších cieľov pravej zbožnosti.

Plinio Corrêa de Oliveira

Úvod

V knihách o fatimských zjaveniach nachádzame popis zjavení a rozhovorov našej Panny Márie s vizionármi uprostred sledu udalostí, ku ktorým patria miestne účinky vyvolané týmito zjaveniami, vypočúvanie vizionárov a svedkov, ako aj mimoriadne uzdravenia a obrátenia. Sú podávané výhradne jednotlivosťou duchovného vzrastu privilegovaných detí a početnými inými s tým súvisiacimi prípadmi.

To všetko je úplne zrozumiteľné. Avšak po prečítaní týchto kníh mnohí zatúžia po textu, ktorý by im dal možnosť, aby sa zvláštnym spôsobom obrátili k pôvodnému obsahu zjavení a tak prenikli hlbšie do zmyslu poslanstva, ktoré Matka Božia priniesla ľuďom, aby sa mohli riadiť jej pokynmi.

Aby sme uspokojili tento všeobecný záujem, pokúsili sme sa zostaviť príbeh, ktorý sa výlučne obmedzuje na to, čo sa odohralo medzi Pannou Máriou a anjelom Portugalska a vizionármi. Všetky ostatné povznášajúce, alebo len malebné fakty spojené s príbehom Fatimy sme odložili stranou, aby sme tak všetku pozornosť sústredili výlučne na to najpodstatnejšie.

Po záznamoch o zjaveniach anjela v roku 1916 a Panny Márie v roku 1917 nasledujú súkromné zjavenia jednotlivým vizionárom (hlavne sestre Lucii). Pretože dopĺňajú zjavenia v doline Iria, nesmú tu prirodzene chýbať.

Pri prvom vydaní tejto práce sme sa opierali o dve veľmi známe diela, ktoré by sme chceli odporučiť čitateľom, ktorí si prajú poznať celú históriu Fatimy. Ide o dielo severoamerického

katolíckeho spisovateľa Williama Thomasa Walsha „Our Lady of Fatima,“ ktoré vyšlo v Brazílii v portugalštine pod názvom „Nossa Senhora de Fatima.“ Iné dielo pochádza z pera P. João de Marchi I.M.C. pod titulom: „Era uma Senhora mais brilhante que o sol...“

Otec de Marchi strávil vo Fatime tri roky. Tam sa zhováral s najdôležitejšími svedkami udalostí, ktorých výpovede starostlivo zapisoval. Mal rozhovor aj so sestrou Luciou, pričom nahliadol aj do jej rukopisných záznamov o ktorých budeme neskôr hovoriť. William Thomas Walsh začal s výskumom v roku 1946 v Portugalsku, kde sa zhováral aj osobne so sestrou Luciou. Pri písaní jeho knihy sa opiera predovšetkým o štvoricu jeho spracovaných spomienok. Diela de Marchiho a Walsha sú veľmi spoľahlivé a obidve sa v podstate zhodujú. Aby sme však mali istotu, urobili sme porovnanie i s druhými autormi, ktorí dopĺňajú ďalšie udalosti a niektoré podrobnosti bližšie vysvetľujú. Boli náležite vsunuté na príslušných miestach.

Žiaľ, nemali sme možnosť priameho prístupu k vierohodnejším prameňom, totiž k vlastnoručným zápiskom sestry Lucie. Až na niekoľko malých fragmentov, ktoré sa nachádzajú v spisoch autorov, do ktorých oni sami mohli nahliadnuť, neboli záznamy až do roku 1973 uverejnené.

Keď bola po prvé k 50. výročiu zjavenia táto práca predložená k uverejneniu, vyjadrili sme celej zjednotenej duchovnej rodine o mesačníku „Catolicismo“ nádej, že budú tieto vzácne záznamy neskrátene vydané k povzbudeniu všetkých čitateľov Panny Márie Fatimskej.

S radosťou môžeme teraz konštatovať, že toto zbožné pranie bolo splnené, lebo v roku 1973 boli od P. Dr. Antonia Marie Martinsa S.J. (pozri zoznam prameňov) „Spomienky a listy sestry Lucie“ vydané. Toto nanajvýš starostlivo upravené vydanie prináša na proti sebe ležiacich stránkach kopírovaný text rukopisu sestry Lucie, ako aj telegrafický zaznamenaný text s príslušnými prekladmi do francúzštiny a angličtiny.

Napriek tomu by sme chceli vysloviť pranie, aby mohlo vyjsť súborné kritické vydanie, povedľa už uverejnených spomienok, listov a nespočetných výsluchov, ktorým bola sestra Lucia¹ podrobená, ako aj rozličné časti kanonického procesu² a i odhalená zmena listu.³ Dôležitosť prislúchajúca tejto téme Fatima vysvetľuje tým veľké záslužné úsilie.

Písomné záznamy sestry Lucie boli bežne uvedené ako Memoáre I, II, III a IV.

Prvá správa zaznamenaná v obyčajnom linkovanom zošite obsahuje osobné spomienky, týkajúce sa životopisu Hyacinty. Keď 12. septembra 1935 boli exhumované pozostatky malej fatimskej vizionárky, ktorá zomrela r. 1920, bolo s úžasom zistené, že jej tvár zostala neporušená. Biskup z Leirie Mons. José Alves Correia da Silva poslal teda sestre Lucii fotografiu, spravenej pri tejto príležitosti. Vo svojom ďakovnom liste na to sestra Lucia podala správu o cnostiach svojej sesternice. Vrchný pastier ju na to požiadal, aby napísala všetko, čo vedela o živote Hyacinty. A tak vznikol prvý rukopis asi okolo Vianoc 1935.

V apríli 1937 upovedomil Páter Ayres da Fonseca biskupa z Leirie, že v prvej správe sestry Lucie sú poznámky na zaujímavé fakty týkajúce sa fatimských zjavení, ktoré boli doteraz úplne nepoznané. Na príkaz biskupa José Alves Correia da Silva, tam sestra Lucia medzi 7 a 21 novembrom toho roku napísala celý svoj životopis. V tomto druhom liste rozpráva tiež v krátkych črtách o zjaveniach Matky Božej a po prvý krát sa zmienila verejne o zjaveniach anjela. Z rôznych dôvodov doposiaľ o tom mlčala. Bolo to na náležitú radu miestneho kňaza z Olival Faustino José Jaconto Ferreiry, ktorému o zjaveniach povedala. Túto radu neskôr ešte posilnil biskup z Leirie. Na druhej strane kritika a posmech k danej správe o prvých zjaveniach anjela na jar 1915 ako aj prísne pokyny jej matky, viedli k tomu, že o tejto téme sa vyjadrovala len s najväčšou opatrnosťou a diskretnosťou. Mimochodom aj v Memoároch je vždy nápadné, že sestra Lucia veľmi nerada hovorí o sebe a taktiež o zjaveniach. V roku 1941 biskup z Leirie navrhol vizionárke, aby k novému vydaniu knihy o Hyacinte, ktorú chcel dať kanonik Galamba de Oliveira do tlače napísala všetko, čo si zapamätala zo života svojej sesternice. „Tento návrh“ píše sestra Lucia, „ma zasiahol do hĺbky duše ako lúč svetla,

pretože som vedela, že nadišiel čas, aby boli obidve prvé časti tajomstva odhalené.“ (Porov. Memórias e Cartas da Irmã Lúcia, str. 444) A teraz začala sestra Lucia písať svoj tretí rukopis, v ktorom odkrýva tej dobe známe časti Fatimských tajomstiev. Nato nasleduje správa o dojme, ktorý zanechal toto zjavenie na duchu Hyacinty. Správa má dátum 31. august 1941. Týmito odhaleniami prekvapený kanonik Galamba de Oliveira prišiel k záveru, že sestra Lucia v doterajších preukázaných materiáloch ešte všetko nepovedala a preto nútil biskupa z Leirie, aby jej prikázal podať o zjaveniach úplnú správu: „prikážte jej Pán biskup, [...] aby napísala VŠETKO, myslím tým naozaj VŠETKO. Inak bude musieť byť dlho v očistci lebo veľa zamlčala.“ Sestra Lucia sa ospravedľovala a poukazovala na to, že vraj vždy tak jednala len z poslušnosti. Kanonik Galamba sa však odvolával na to, že jej to vraj mal prikázať biskup: „VŠETKO povedať, VŠETKO; nemala by nič zamlčať.“ (Zdá sa, že tým myslel tretie zjavenie.) Biskup opatrne naznačil, že do takejto veci nemieni zasahovať: „Niečo také neprikážem. Keď ide o tajomstvá, nebudem sa do toho miešať.“ A tak len jednoducho Vizionárke prikázal, aby úplne vyrozprávala zjavenie. (Porov. Memórias IV, str. 314-316 - Uvedené pozn. od samej sestry Lucie) Potom nasledovalo napísanie štvrtého rukopisu, ktorý má dátum 8. decembra 1941. V ňom sestra Lucia po prvý krát systematicky a v poradí podáva správu o zjaveniach a ku koncu vysvetľuje, že z toho čo si ešte mohla uchovať v pamäti nič vedome nevynechala. Ide vraj o tretiu časť tajomstva, ku ktorému ešte doposiaľ žiadny príkaz nedostala. (Porov. Memórias IV, str. 352)

V júni 1943 ochorela sestra Lucia na zápal pľúc, ktorá pretrvávala mesiace. Obdobie predbežného zlepšenia a recidíva, ktoré sa ešte zhoršovali vzhľadom reakcie vyvolané liekom sa striedali jedna za druhou. Pretože sa muselo zo všetkým počítať, poprosil biskup z Leirie v strede septembra po dlhom váhaní vizionárku o spísanie tretej časti tajomstva. Išlo o prosbu k Lucií, v žiadnom prípade nie o príkaz.

Vizionárka sa ocitla v istom zmätení, lebo nepocítila vnútorne ani najmenšiu túžbu milosti k odvahe. V strede októbra jej potom dal biskup výslovný príkaz o ktorý ho sama žiadala, aby mohla napísať tretie tajomstvo. Vizionárka totiž nebola v stave prekonať skľučujúci pocit strachu.

Apoštolský administrátor z Tuy a arcibiskup z Valladolid Antonio Garcia, ktorý bol zvolaný k rade, jej odporučil svoje ťažkosti predložiť Dom José. Avšak jeho list odoslaný v prvej polovici decembra bol zadržaný hlavnou predstavenou a tým zastihol sestru Luciu až v polovici nasledujúceho mesiaca.

Medzitým Matka Božia rozptýlila všetky jej pochybnosti tým, že sa jej zjavila 2. januára 1944 v nemocnici v dome Dorotiek z Tuy a prikázala jej vyprosené zapísať. Vizionárka sa dala na nasledujúci deň okamžite do práce. (Porov. P. Joaquim Maria Alonso, La verdad sobre el secreto de Fátima, str. 29-36; Kanonikus Sebastião Martins dos Reis, O Milagre do Sole o Segredo de Fátima, str. 121; P. António Maria Martins S. J., Novos documentos de Fátima, str. XXVf, poznámka pod čiarkou 23)

V prvej verzii tohto diela sme sa snažili opierajúc sa o bibliografické pramene s čo najväčšou presnosťou napísať všetko čo nasledovalo po zjaveniach. Bolo tam veľa nejednotnosti aj u tých najlepších autorov, ale mnohé pochybnosti mohli byť odstránené po uverejnení rukopisu sestry Lucie. Niektoré však pretrvávajú až po dnes. Podľa toho by bolo potrebné požiadať o radu samotnú vizionárku, ako predtým, aby odstránila čo možno všetky doterajšie pochybnosti.

Aby sme uspokojili želanie čitateľov po väčšej autenticite, vzhľadom k obsahu fatimského posolstva, znovu sme prepracovali predchádzajúce vydanie s pomocou uverejneného rukopisu sestry Lucie. V dialógoch sú zahrnuté vlastné slová sestry Lucie.

Napokon je treba zdôrazniť, že vzhľadom k predchádzajúcemu vydaniu neboli nutné žiadne podstatné zmeny. Nami vybraní autori preukázali vo všeobecnosti, že boli verní originálnemu textu.

Ak teraz predkladáme túto prácu verejnosti, konáme tak s nadšením a prianím, aby posolstvo Našej milej Panny z Fatimy bolo stále viacej poznávané, milované a rešpektované.

I. KAPITOLA ZJAVENIE ANJELA PORTUGALSKA

Pred zjavením Našej Milej Fatimskej Panny mali Lucia, František a Hyacinta-Lucia de Jesus dos Santos, jej bratranec František Marto a jej sesternica Hyacinta Marto, ktorí všetci bývali v dedinke Aljustrel v obci Fatima, tri videnia anjela Portugalska, anjela mieru.

Prvé zjavenie anjela

Prvé zjavenie anjela sa uskutočnilo na jar, alebo v lete roku 1916 v údolí na pahorku Cabeço v blízkosti Aljustrel. Podľa správy Lucie sa to stalo takto:

„Práve sme sa začali hrať, keď silný vietor začal otriasať stromy. Preto sme sa pozreli hore, aby sme videli, čo sa to pred nami stalo, pretože bol naozaj jasný deň. Tu sme uvideli v istej vzdialenosti ponad stromami, ktoré stáli smerom k východu slnka svetlo belšie než sneh, ktoré malo podobu priesvitného mládenca a žiarilo viac než slnkom prežiarený kryštál.

Zatiaľ čo sa približoval, mohli sme odhaliť jeho črty. Mohol mať štrnásť, alebo pätnásť rokov, veľmi pekný mládenec. Boli sme veľmi prekvapení a celí bez seba. Nepovedali sme ani slovo. Keď sa k nám priblížil, povedal:

„Nebojte sa, ja som anjel mieru. Modlite sa so mnou!“ Kľakol si a sklonil čelo až k zemi. Uchvátení týmto nadprirodzeným javom sme ho nasledovali a opakovali sme slová, ktoré sme z jeho úst počuli:

„Môj Bože, v Teba verím, Teba vzývam, v Teba dúfam, Teba milujem. Prosím Ťa za odpustenie pre všetkých, ktorí neveria, ktorí sa nemodlia, v Teba nedúfajú a Teba nemilujú“. Potom tieto slová trikrát zopakoval, vstal a povedal:

„Takto sa modlite. Srdce Ježišovo a Máriino pozorne načúva hlasu vašich prosieb.“ A potom zmizol.

Nadprirodzená pôsobivosť, ktorá sa nás zmocnila, bola tak silná, že sme si neuvedomili ani svoju existenciu. Zostali sme v stave v ktorom nás zanechal a modlili sme sa znovu, stále tu istú modlitbu. Božia prítomnosť sa dávala tak živo a s takou vrúcnosťou pociťovať, že sme si ani netrúfali navzájom sa osloviť. Ešte nasledujúceho dňa sme sa cítili duchovne obklopení touto atmosférou, ktorá nás len veľmi pomaly opúšťala.

Pri tomto zjavení nemienil nikto z nás o tom hovoriť ani druhým radiť, aby zachovali mlčanie. To bolo úplne jasné. Zjavenie bolo veľmi dôverné, že by bolo veľmi ťažké čo i len to najmenšie k tomu dodávať. Snáď na nás zapôsobilo najsilnejšie preto, že bolo ako prvé tohto druhu uvádzané na známosť. (Porov. Memórias II, str. 110-116, a IV, str. 316 a 318; De Marchi, str. 50-51, Walsh, str. 27-28, 39-40; Ayres da Fonseca, str. 119, 121, Galamba de Oliveira, str. 51-57)

Druhé zjavenie anjela

Druhé zjavenie anjela sa udialo v lete 1916 nad studňou, patriacej k domu Luciiných rodičov, u ktorých sa deti práve hrali. Sestra Lucia rozpráva, že jej a súrodencom pri tejto príležitosti anjel povedal:

- „Čo tu robíte? Modlite sa! Veľa sa modlite! Najsvätejšie Srdce Ježišovo a Márie vám chcú preukázať milosrdenstvo. Prinášajte Najvyššiemu ustavičné modlitby a obete.“

- „Ako sa máme obetovať?“ – opýtala som sa.

- „Čo najviac, ako len môžete, prinášajte zmiernu obeť za hriechy, ktorými je Boh urážaný a ako prosbu za obrátenie hriešnikov. Tak budete privolávať mier na svoju vlasť. Ja som anjel strážny, anjel Portugalska. Predovšetkým prijmite s odovzdanosťou utrpenie, ktoré vám Pán posielal a znášajte ho trpezlivo.“

Nato zmizol.

„Tieto anjelove slová sa nám hlboko zapísali do duše, ako svetlo, ktoré nám dalo porozumieť, kto je Boh, ako nás miluje a ako by chcel byť milovaný, akú cenu má obeť a ako mu je milá, ako on za ňu obracia hriešnikov“. (porov. Memórias II, str. 116; IV, str. 320, 322; De Marchi,

str. 53; Walsh, str. 42; Ayres da Fonseca, str. 121-122; Galamba de Oliveira, str. 57-58.)

Tretie zjavenie anjela

Tretie zjavenie anjela sa udialo na konci leta alebo na začiatku jesene 1916 znovu na pahorku Cabeço. Sestra Lucia popisuje toto zjavenie nasledovne:

„Keď sme tam prišli, začali sme hneď kľačiac a s tvárou na zemi opakovať anjelovu modlitbu: ‘Môj Bože, verím v Teba, vyzývam Teba, dúfam v Teba, milujem Ťa... atď.’ Neviem koľko krát sme modlitbu opakovali, keď sme nad sebou uvideli neznáme žiarivé svetlo. Vstali sme, aby sme videli, čo sa to stalo a zbadali sme anjela, ktorý vo svojej ľavici držal kalich a nad ktorým sa vznášala hostia, z ktorej kvapkalo do kalicha niekoľko kvapiek krvi. Nechal kalich a hostiu vznášať sa vo vzduchu, vrhol sa na zem vedľa nás a opakoval trikrát modlitbu:

-,Najsvätejšia Trojica, Otec, Syn a Duch Svätý v najhlbšej úcte Ťa vyzývam a obetujem Ti najdrahšie Telo, Krv, Dušu a Božstvo Ježiša Krista, ktorý je prítomný vo všetkých svätostánkoch, na zmierenie za všetky urážky, zneuctenie a ľahostajnosť, ktorou je On urážaný. A skrze nekonečné zásluhy Jeho Najsvätejšieho Srdca a Nepoškrveného Srdca Márie Ťa prosím za obrátenie úbohých hriešnikov.’

Hneď na to povstal, vzal znovu kalich a hostiu do ruky, podal mi hostiu, obsah kalicha dal vypiť Hyacinte a Františkovi a pritom súčasne povedal:

-,Jedzte a pite Telo a Krv Ježiša Krista, ktorý je od nevďačných ľudí tak strašne urážaný. Uzmierujte ich previnenia a utešujte svojho Boha.’

Vrhol sa znovu na zem a opakoval spolu s nami trikrát tú istú modlitbu: ‚Najsvätejšia Trojica ... atď.’ a zmizol.

Povzbudení touto nadprirodzenou mocou, ktorá nás obklopovala, napodobnili sme anjela vo všetkom, to znamená, vrhli sme sa na zem a opakovali sme modlitby, ktoré predniesol. Moc Božej prítomnosti bola tak silná, že nás takmer celkom pohltila a zničila. Zdalo sa nám dokonca, že nás zbavila podľa potreby telesných zmyslov. V tých dňoch sme vykonávali svoje hmotné činy z popudu tej istej nadprirodzenej bytosti, ktorá nás k tomu prinútila. Pociťovali sme veľký pokoj a šťastie, ale len preto, že naše duše boli hlboko sústredené na Boha. Telesná únava, ktorá nás premohla bola rovnako veľmi veľká.

Neviem prečo, ale zjavenie Panny Márie malo úplne iné účinky na nás. Tá istá hlboká radosť, ten istý mier, také isté šťastie, ale miesto telesnej únavy sme pociťovali nesmiernu životaschopnosť, miesto zničenia v Božej prítomnosti jasot a radosť, namiesto ťažkostí v rozprávaní určité nadšenie v nadobudnutej výrečnosti. Ale napriek týmto pocitom, cítila som vnuknutie mlčať, predovšetkým o niektorých veciach sa mi vôbec nechcelo hovoriť. Pri výsluchoch som vnímala vnútorné vnuknutie, ktoré mi napovedalo správne odpovede, takže som sa nemusela vychyľovať od pravdy a ľudia sa tak nedozvedeli, čo malo vtedy zostať utajené.“ (Porov. Memórias II, str. 118; IV, str. 322-326; De Marchi, str. 54-55; Walsh, str. 43-44; Ayres da Fonseca, str. 122-123; Galamba de Oliveira, str. 58-59)

Zjaveniam anjela v roku 1916 predchádzali tri iné zjavenia medzi aprílom a októbrom 1915, pri ktorých Lucia a traja iní pastierikovia Maria Rosa Matias, Teresa Matias a Maria Justino, rovnako na kopci Cabeço nad lesom údolia, „videli akýsi oblak, belší než sneh, do určitej miery priehľadný, ktorý mal ľudskú podobu.“ Bola to „postava ako socha zo snehu, ktorú slnečné lúče robili priehľadnou.“ Tento popis pochádza od samotnej Lucie.

II. KAPITOLA ZJAVENIA SVÄTEJ PANNY

V čase zjavení našej Panny, Lucia de Jesus, František a Hyacinta boli vo veku desať, deväť a sedem rokov. Narodili sa v tomto poradí: 22. marca 1907, 11. júna 1908 a 11. marca 1910. Ako sme sa už zmienili, bývali tieto tri deti v Aljustrel, malej dedinke, ktorá patrila k obci Fatima. Zjavenia sa udiali na malom pozemku, ktorý patrilo rodičom Lucie a volal sa Cova da Iria (údolie Iria). Ležal pri ceste do Leirie, asi dva a pol kilometra od Fatimy. Panna Mária sa zjavila nad dubom, vysokým sotva viac než jeden meter. František Božiu Matku len videl,

nemohol ju počuť. Hyacinta ju videla a počula aj hovoriť. Lucia Svätú Pannu videla, počula a hovorila s ňou. K zjaveniam prichádzalo vždy okolo obeda.

Prvé zjavenie 13. Mája 1917

Títo traja vizionári sa opäť hrali pri údolí Iria, keď zrazu spozorovali v dvojitom zablesknutí sa svetelný zjav a nato uvideli nad dubom Božiu Matku. Mala podobu „belostne oblečenej Pani, ktorá žiarila viac než slnko a šírila svetlo, ktoré bolo jasnejšie a silnejšie než krištáľový pohár, plný krištáľovo jasnej vody, ktorou prenikajú najjasnejšie slnečné lúče“, ako ju popísala Lucia. Jej neopísateľne krásna tvár „nebola ani smutná ani veselá, skôr vážna“ s výrazom jemnej výčitky.

Ruky zopnuté k modlitbe sa opierali o hrud' a smerovali smerom hore. Na pravej ruke visel ruženec. Šaty sa zdali len ako utkané zo svetla. Vrchné rúcho bolo biele a biely bol aj plášť so zlatým lemom. Pokrýval hlavu Najsvätejšej Panny a soplýval až k nohám. Vlasy a uši nebolo vidieť. Črty tváre nedokázala Lucia nikdy popísať, pretože nemohla na nebesky oslnivú tvár vôbec pozrieť. Vizionári sa nachádzali tak blízko pri Božej Matke, že stáli asi len poldruha metra od nej vo svetelnom kruhu, ktorý ju obklopoval a ktorý vyžarovala.

Rozhovor prebiehal nasledovne⁴:

Panna Mária: „Nebojte sa, ja vám nič neurobím.“

Lucia: „Odkiaľ prichádzate?“

Panna Mária: „Prichádzam z neba!“ (a Matka Božia pozdvihla ruku a ukázala k nebu).

Lucia: „A čo chcete odo mňa?“

Panna Mária: „Prišla som vás poprosiť, aby ste po šesť mesiacov, vždy trinásteho prišli v túto hodinu sem. ⁵ Neskôr vám poviem, kto som a čo chcem. Potom sa vrátim ešte po siedme.“

LUCIA: „A prídem aj ja tiež do neba?“

PANNA MÁRIA: „Áno, ty prídeš.“

LUCIA: „A Hyacinta?“

PANNA MÁRIA: „Ona tiež.“

LUCIA: „A František?“

PANNA MÁRIA: „On tiež, ale musí sa pomodliť veľa ružencov.“

LUCIA: „Je Maria das Neves už v nebi?“

PANNA MÁRIA: „O, áno!“

LUCIA: „A Amália?“

PANNA MÁRIA: „Ona zostane v očistci až do konca sveta. Chcete sa obetovať Bohu a znášať všetko utrpenie, ktoré vám chce poslať, ako úkon zmierenia za hriechy, ktoré ho urážajú a ako prosbu za obrátenie hriešnikov?“

LUCIA: „Áno, to chceme.“

PANNA MÁRIA: „Budete teda veľa trpieť, ale milosť Božia vám bude útechou.“

„Keď povedala posledné slová (milosť Božia ...atď), rozťahla po prvý krát ruky a poslala nám - to je sestra Lucia, ktorá toto píše - tak silné svetlo, tak silný odlesk svetla, ktoré z neho prúdilo, že nám prenikalo do hrude a až do vnútra duše, takže sme sa sami videli v Bohu. Bolo to svetlo jasnejšie, než keby sme sa sami videli v najlepšom zrkadle. Potom sme pocítili najvnútornejšiu potrebu padnúť na kolená a najvrúcnejšie opakovať: ‘Najsvätejšia Trojica, klaniam sa Ti, Bože, môj Bože, milujem Ťa v Najsvätejšej sviatosti!’

Po nejakej chvíľke naša nebeská Matka ešte dodala:

- „Modlite sa každý deň ruženec, aby ste vyprosili mier pre svet a ukončenie vojny.“

„Potom, - tak popisuje sestra Lucia túto udalosť - vystupovala voľne hore k východu slnka a nakoniec úplne zmizla v nesmiernej diaľke. Akoby otvorila obklopujúce svetlo, takpovediac cestu uprostred hviezd.“ (Porov. Memórias II, str. 126; IV, str. 330, 336; De Marchi, str. 58-60; Walsh, str. 52-53; Ayresda da Fonseca, str. 23-26; Galamba de Oliveira, str. 63-64)

⁴ Keď Walsh vo svojom interview položil otázku, či vraj slová Anjela a Našej milej Panej predniesla doslova, alebo len podľa zmyslu, vysvetlila sestra Lucia:

„Slová anjela mali ustálený živý, charakteristický spôsob. Tie slová boli nadprirodzenou skutočnosťou a preto boli nezabudnuteľné. Zdalo sa mi, že utkveli presne a nevymazateľne v mojej pamäti. So slovami Panny Márie to bolo iné. Nebola som si istá, či každé slovo súhlasilo. Bol to viac význam, ktorý som pochopila, a potom som napísala slovami. to, čo som porozumela. To nie je ľahké vysvetliť.“ (Walsh, angl. vydanie, str. 224).

Napriek tejto ťažkosti zhrnúť to, čo počula od Našej Milej Pani ľudskými slovami - to sa často stáva pri určitých mystických zjaveniach –, dala si sestra Lucia vždy tu najväčšiu námahu, aby predniesla oznámenia Panny Márie slovo za slovom. To vyplýva i z rozhovoru s P. Iongen, ktorý sme nasledovne odtlačili:

„Chcete sa obmedziť na vyjavenie tajomstva“, pýta sa P. Iongen, „zdôrazniť význam toho, čo vám povedala Panna Mária, alebo ste citovali jej slová doslova?“

„Keď hovorím o zjaveniach, obmedzujem sa na zmysel slov; keď však píšem, dám si námahu, aby som citovala doslova. Chcela som spísať tajomstvo slovo za slovom.“

„Ste si istá, že máte celé tajomstvo v pamäti?“

„Verím, že áno.“

„Slová tajomstva boli odhalené teda v poradí v akom boli povedané?“

„Áno.“ (De Marchi, str. 308-309).

5 Deti - vizionári boli vždy presvedčené, že posledné zjavenie bude v októbri, tak ako im to bolo behom augustového zjavenia oznámené. To znamená, že „šest' po sebe nasledujúcich mesiacov“ uzavrie spolu aj prvé zjavenie. Šesť zjavení, vrátane prvého. Siedme, o ktorom bude ešte reč, nepatrí do tohto poradia.

[1] Vždy sa rozumelo, že príkaz naučiť sa čítať platil len pre Luciu, pretože ostatné deti podľa slov Našej Milej Matky mali byť predsa v krátkej dobe po tomto zjavení vzaté do neba. Napriek tomu sestra Lucia píše v pluráli: „...a majú sa naučiť písať.“ (Pritom však aj tak dochádza k malej chybičke, pretože sa v tej istej vete prechádza od druhej k tretej osobe množného čísla.)

Druhé zjavenie: 13. júna 1917

Pred druhým zjavením spozorovali vizionári opäť svetelný lúč, ktorý popisali ako blesk, ale v skutočnosti to nebol blesk, ale odraz svetla, ktoré sa približovalo. Asi päťdesiat divákov, ktorí sem prišli, pozorovalo, že sa slnko v minútach po začiatku rozhovoru zatmelo. Iní si všimli, že sa vrchol duba, pokrytý výhonkami, akoby sklonil pod nejakým bremenom, skôr než začala Lucia hovoriť. Počas rozhovoru Matky Božej s vizionármi počuli niektorí akýsi druh bzučania, ako od včely.

LUCIA: „Čo si odo mňa želáte?“

PANNA MÁRIA: „Chcem, aby ste sem 13. budúceho mesiaca znovu prišli, aby ste sa modlili ruženec každý deň a naučili sa čítať. Neskôr vám poviem, čo chcem.“⁶ Lucia prosila za uzdravenie jednej chorej osoby.

PANNA MÁRIA: „Ak sa obráti, bude v priebehu roka uzdravená.“

LUCIA: „Chcela by som Vás poprosiť, aby ste nás vzala so sebou do neba.“

PANNA MÁRIA: „Áno, pre Františka a Hyacintu si čoskoro prídem. Ale ty tu ešte nejaký čas zostaneš. Ježiš chce použiť tvojich služieb, aby sa ľudia naučili poznať a milovať ma. Chce zaviesť na svete úctu k môjmu Nepoškvrnenému Srdcu. Tomu, kto ju bude konať, sľubujem spásu; a tieto duše budú milé Bohu ako kvety, ktoré umiestnim k ozdobе jeho trónu.“

LUCIA: „Zostanem ja sama?“

PANNA MÁRIA: „Nie, dcéra. Trpíš mnoho? Nestrácaj odvahu! Ja ťa nikdy neopustím. Moje Nepoškvrnené Srdce bude pre teba vždy útočiskom a cestou, ktorá ťa povedie k Bohu.“

„Keď vyslovila tieto slová, - hovorí sestra Lucia - rozprestrela ruky a poslala nám po druhý krát odlesk toho nesmierneho svetla. V ňom sme sa cítili ako ponorení do Boha. Hyacinta a František sa zdali byť ponorení v časti tohoto svetla, ktoré stúpalo k nebu, a ja som sa cítila v tej časti svetla, ktoré žiarilo na zemi. Pred pravou dľaňou Panny Márie sa ukázalo srdce obklopené trňami. Zdalo sa, že sú zabodnuté do srdca. My sme porozumeli, že to bolo Nepoškvrnené Srdce Márie, zraňované hriechmi ľudstva, ktoré žiadalo zmier.“⁷

Keď sa táto vízia skončila, Pani stále ešte obklopená svetlom, ktoré od nej vychádzalo, sa pozvoľne bez námahy vzniesla od stromčeka smerom na východ až znovu celkom zmizla. Niektoré osoby, ktoré stáli celkom blízko, spozorovali, ako sa výhonky koncov duba ľahko naklonili týmto smerom; tak, ako keby ich priťahoval odev Božej Matky. Až o niekoľko hodín neskôr sa vrátili na pôvodné miesto. (Porov. Memórias II, str. 130; IV, str. 334 a 336; De Marchi, str. 76-78; Walsh, str. 65-66; Ayres da Fonseca, str. 34-36; Galamba de Oliveira, str. 70)

6 Deti sa prejavovali len s najväčšou zdržanlivosťou o tom, čo počuli v priebehu júnového zjavenia o úcte k Nepoškvrnenému Srdcu Márii. Išli dokonca až tak ďaleko, že boli rozhodnutí rozprávať len o jednom tajomstve, ktoré im Panna Mária zverila. Vo svojich spomienkach sestra Lucia vysvetľuje, že ich Matka Božia nežiadala o mlčanlivosť vo vlastnom zmysle. „*My sme len cítili, že to Boh od nás chce*“, dodáva vizionárka. (Memórias IV, str. 336)

7 Autori dodávajú niekoľko jednotlivostí o milostiach, ktoré im tu Lucia od Matky Božej vyprosila. Tak išlo aj o uzdravenie chromého syna Marie Carreira. Matka Božia jej na to odpovedala, že ho ani neuzdraví, ani ho neoslobodí od jeho biedy, ale má sa vraj len modliť každý deň s rodinou modlitbu ruženca. Potom mu bude dané, čo potrebuje pre život. (Porov. De Marchi, str. 91, a Ayres da Fonseca, str. 42)

Ďalší chorý prosil o to, aby bol čoskoro vzatý do neba, Panna Mária mu na to povedala, aby sa s tým neponáhľal, lebo ona vie veľmi dobre, kedy si pre neho príde. (Porov. De Marchi, str. 91)

Walsh (str. 86) oznamuje, „*že Hyacinta sa zmienila [svojim rodičom] o prianí Našej milej Pani, aby sa v rodinách modlil ruženec.*“ V správe o zjaveniach nachádzame vzhľadom k tejto zbožnej úlohe len radu synovi Marie Carreira, ktorú sme práve uviedli.

Tretie zjavenie 13. júla 1917

Keď prišlo k tretiemu zjaveniu, vznášal sa nad dubom tmavý obláčik, slnko sa zatmelo a čerstvý vánok vial nad pohorím i keď bolo sparné leto. Pán Marto, otec Hyacinty a Františka, ktorý toto oznamuje, rozpráva, že tiež počul akoby bzučanie múch v prázdnom džbáne. Vizionári zbadali zvyčajný odraz svetla a potom Našu milú Pani nad dubom.

LUCIA: „Čo si odo mňa želáte?“

PANNA MÁRIA: „Chcem, aby ste sem prišli 13. budúceho mesiaca, aby ste sa opäť modlili denne ruženec ku cti Panny Márie Ružencovej, aby ste vyprosili mier pre svet a koniec vojny, lebo len ona vám môže pomôcť.“

LUCIA: „Prosím Vás, aby ste nám povedala, kto ste a aby sa uskutočnil zázrak, aby všetci uverili, že sa nám zjavujete.“

PANNA MÁRIA: „Prichádzajte sem aj naďalej každý mesiac. V októbri vám poviem, kto som a čo chcem, a spôsobím zázrak, ktorý majú všetci vidieť, aby uverili.“

Lucia potom prednáša radu prosieb, v ktorých sa jedná o obrátenie, uzdravenie a iné milosti. Vo svojej odpovedi doporučuje Panna Mária modlitbu svätého ruženca, lebo týmto spôsobom sa im v priebehu roka dostane milostí, o ktoré prosia. ⁸

Potom pokračovala:

„Obetujte sa za hriešnikov a opakujte často, predovšetkým keď prinášate obeť: Ježišu, nech sa tak stane z lásky k Tebe, za obrátenie hriešnikov a ako zadost'učinenie za hriechy spáchané proti Nepoškvrnenému Srdcu Márie.“

Prvá časť tajomstva: Vízia pekla

„Pri týchto slovách,“ rozpráva sestra Lucia, „rozprestrela Svätá Panna znovu ruky ako v obidvoch prvých mesiacoch. Zdalo sa, že odraz svetla, ktorý z nich vychádzal preniká zemou. Videli sme akési ohnivé more a v tomto ohni diabli a duše ako priehľadné, čierne alebo hnedé žeravé uhlíky v ľudskej podobe; plávali v tej žiari hnaní plameňmi, ktoré vyrážali z nich samých zároveň s mrakmi dymu a ako iskry veľkého požiaru sa rozprskovali na všetky strany bez ťažkosti a rovnováhy. Krik a stenanie plných bolesti a zúfalstva vyvolávalo hrôzu, zdesenie a triašku. Diabli sa medzi sebou líšili svojimi strašnými a odpornými postavami,

podobným hrôzostrašným neznámym zvieratám, ktorí však boli priehľadní ako rozžeravené čierne uhlie.”

Videnie trvalo len jeden okamih, v ktorom Lucia vykrikla: „Ach!” Myslela si, že by vizionári mohli snáď zomrieť strachom, keby nebolo sľubu Panny Márie, že ich zoberie so sebou do neba.

Druhá časť tajomstva: Oznámenie trestu a prostriedok, ako ho odvrátiť

Vydesení, ako by prosiac o pomoc, pozdvihli deti svoje oči k Márii, ktorá k nim prehovorila, plná dobroty a zároveň smútku:

PANNA MÁRIA: „Videli ste peklo, kam prichádzajú duše úbohých hriešnikov. K ich záchrane chce Boh zaviesť na svete úctu k môjmu Nepoškvrnenému Srdcu. Ak budete plniť čo vám prikazujem, bude mnoho duší zachránených a zavládne mier. Vojna sa síce chýli ku koncu, ale ak bude Boh naďalej urážaný, začne za pontifikátu Pia XI. ešte horšia vojna. ⁹ Keď uvidíte noc ožiarenú neznámym svetlom, vedzte, že ten deň je veľkým znamením, ktoré vám Boh dáva ako upozornenie, že bude trestať svet za jeho zločiny vojnou, hladom a prenasledovaním Cirkvi a Pápeža. ¹⁰

Aby sa tomu zabránilo, budem prosiť, aby Rusko bolo zasvätené môjmu Nepoškvrnenému Srdcu a aby sa na prvé soboty v mesiaci konalo zmierné sväté prijímanie. Ak budú moje prosby splnené, Rusko sa obráti a zavládne mier. Inak bude rozširovať bludy do celého sveta a prídu vojny a prenasledovanie Cirkvi; dobrí budú na smrť mučení, Svätý Otec bude veľa trpieť, veľa národov bude zničených; ale moje Nepoškvrnené Srdce nakoniec zvíťazí. Svätý Otec mi Rusko zasväti, takže sa obráti a svetu bude dané žiť v mieri nejaký čas.

V Portugalsku bude dogma viery vždy zachovávaná.“

- „Nikom to nehovorte len Františkovi to môžete povedať.”

Niekoľko okamihov na to:

- „Keď sa modlíte ruženec, hovorte po každom tajomstve: Pane Ježišu, odpusť nám naše hriechy, uchráň nás od pekelného ohňa a priveď do neba všetky duše, najmä tie, ktoré najviac potrebujú Tvoje milosrdenstvo.“

LUCIA: „Inak odo mňa nežiadate nič?”

PANNA MÁRIA: „Nie, dnes nechcem nič iného.”

A „ako zvyčajne, začala sa vznášať hore smerom k východu slnka, až úplne zmizla v nesmiernej dialke. Tu sa ozval hlas hromu ako znamenie, že zjavenie sa skončilo. (Porov. Memórias II, str. 138; III, str. 218 a 220; IV, str. 336 až 342; De Marchi, str. 90-93, Walsh, str. 75-77; Ayres da Fonseca, str. 41-46; Galamba de Oliveira, str. 72-78 a 146-147)

TRETIA ČASŤ TAJOMSTVA: PROROCKÁ VÍZIA BLÍŽIACEHO SA TRESTU NESMIERNEJ KATASTROFY A VEĽKÝ NÁVRAT DUŠÍ K BOHU

„J.M.J. Tretia časť tajomstva, ktoré bolo oznámené 13. júla 1917 v Cova da Iria, Fatima.

Píšem z poslušnosti voči Vám, môjmu Bohu, ktorý ma tým poveril skrze Jeho Excelenciu, ctihodného Pána biskupa z Leirie a skrze Vašu a moju Najsvätejšiu Matku.

Mi sme uvideli v nesmiernom svetle, ktoré bol Boh; „niečo, čo vyzerá ako osoby v zrkadle, ktoré prešli pred ním“ jedného biskupa oblečeného v bielom „mali sme tušenie, že to bol Svätý Otec“. Rôzni iní biskupi, kňazi, rehoľníci a rehoľníčky stúpali na strmú horu, na ktorého vrchole sa nachádzal veľký kríž z neopracovaných kmeňov, ako korkový dub s kôrou. Skôr ako tam Svätý Otec dorazil, šiel cez veľké mesto, ktoré bolo z polovice zničené. Od bolesti a starosťou utrápený, napoly sa trasúc s kolísavým krokom, modlil sa za duše zomrelých, ktorých stretol na svojej ceste. Na vrchole hory si pokľakol na zem pred veľkým krížom. Tu bol zavraždený skupinou vojakov, ktorí na neho strieľali ohnivými zbraňami a šípami. Rovnako tak zomreli jeden po druhom biskupi, kňazi rehoľníci a rôzne svetské osoby, muži a ženy rôznej vrstvy a pozícií.

Tretia scéna: Veľký návrat ľudstva k Bohu.

Pod oboma ramenami kríža boli dvaja anjeli. Každý z nich mal v ruke krhlu z kryštálu. V nich

zhromažďovali krv mučeníkov a napájali s ňou duše, ktoré sa blížili k Bohu.

Tuy-3-1-1944“.

Náš komentár: Prvá scéna: Varovanie očakávaného trestu.

Sestra Lucia rozdelila interpretáciu, podľa ktorej tretia časť „tajomstva“ spočíva v prorockom pohľade, ktorý možno porovnať s predtým menovanými svätými príhodami; tvrdí Msgr. Bertone vo svojich rozhovoroch s vizionárkou 27. apríla 2000.

Vízia sa delí na tri schematicky rozdielne scény, ktoré sa ale koherentne a v hĺbke spájajú. Prvá scéna, ktorú kard. Ratzinger v jeho „Teologickom komentári“ príslušne vyzdvihuje: „Anjel s ohnivým mečom po ľavici Matky Božej pripomína podobné obrazy tajomného zjavenia. Zobrazuje súdnu hrozbu, pod ktorou sa nachádza svet.“

Anjel – píše sestra Lucia – drží v ruke ohnivý meč. „*Vychádzali z neho plamene a sršali iskry, akoby chceli zapáliť svet.*“ Je zjavné, že anjel by toto sám od seba nemohol uskutočniť, ale len na Boží príkaz. Z toho možno ľahko odvodiť, že by sa svet mohol nachádzať v takom duševnom a morálnom stave, že by si zaslúžil týmto spôsobom, aby bol Bohom potrestaný. Ako sa zdá išlo by o totálne zničenie. V tomto zmysle objasňuje kard. Ratzinger; „*že by mohol zhorieť v ohnivom mori, sa v žiadnom prípade dnes nezdá, len ako fantázia. Človek sám poskytol ohnivý meč s jeho vynálezmi.*“

Prvý bod, ktorý musíme mať na zreteli je; že ľudstvo je do takej miery vzdialené od Boha a od Cirkvi – čo je zjavné skrze teoretické a praktické odmietnutie jeho doktríny a jeho morálky –, že predpokladá akt vzbury proti Bohu za ktorý možno odpovedať ťažkým trestom.

Predsa však Panna Mária zasahuje a žiada od Boha, aby anjel realizáciu trestu neuskutočnil, lebo by sa mohol rovnať zničeniu sveta. Plamene s ohnivého meča anjela „uhasli, keď prišli do styku s vyžarovaným jasom Panny Márie, z jej pravej ruky“ – opisuje sestra Lucia. Toto znamená, že Panna Mária háji plány milosrdenstva pre tento svet, ktorému chce udeliť možnosť záchrany. Ale k tomu musí ľudstvo konať pokánie. Z tohto dôvodu sa nachádza na konci tejto scény: „*Anjel, ktorý pravou rukou poukázal na zem a s hlasným hlasom zvolal: Pokánie, Pokánie, Pokánie!*“

Skutočnosť, že anjel zvolal „s hlasným hlasom“ a tri krát zopakoval apel k pokániu, poukázal na to, že nejde o žiadne povrchné pokánie. Musí to byť pravdivé pokánie, ktoré si žiada pravé obrátenie. A to opätovne potvrdzuje ako veľmi je vzdialené ľudstvo od Boha.

Druhá scéna: Obrovská katastrofa, ktorá zanechá svet v popole a troskách a ktorá si vyžiada obeť zo všetkých spoločenských vrstiev a predovšetkým Svätého Otca.

Zdá sa, že svet je teraz napoly spustošený („jedno veľké mesto, ktoré bolo napoly zničené“). Z toho možno vyvodit', že zákrok Panny Márie odvrátil len dovŕšené zničenie, ostatné ale nie. Zjavne asi ľudia nevykonali nutné pokánie: Trest bol potom uskutočnený.

Centrálna osoba v tejto scéne je Svätý Otec, ktorý s „rôznymi inými biskupmi, kňazmi rehoľníkmi a rehoľničkami vystupujú na horu, na ktorej vrchole sa nachádzal veľký kríž z neopracovaných kmeňov, ako korkový dub s kôrou. Skôr ako tam Svätý Otec dorazil, šiel cez veľké mesto, ktoré bolo z polovice zničené. Od bolesti a starosťou utrápený, napoly sa trasúc s kolísavým krokom, modlil sa za duše zomrelých, ktorých stretol na svojej ceste. Kardinál Ratzinger to komentuje: „Pápež ide zjavne ako prvý pred všetkými, trasúc a trpiaci zo všetkej tej hrôzy, ktorá ho obklopila. Nie len domy miest ležia z časti v troskách, ale aj jeho cesta vedie popri mŕtvych telách zavraždených“. Scéna teda popisuje hroznú katastrofu.

Nebolo by to žiadne zveličovanie označiť ju ako apokalyptickú, ako je apokalyptický aj anjel, ktorý ju rozpútal. (Musí byť vyzdvihnuté, že sa pri tom nejedná o žiadny koniec sveta, ako na to už kard. Ratzinger v jeho komentári opatrne upozornil).

Čo sa stane? Podľa výkladu kard. Ratzingera „možno nájsť v tomto zobrazení históriu celého storočia. Ako sú miesta na zemi v oboch víziách o hore a meste spoločné, a vedú ku krížu, tak sú spoločne sústredené aj okolnosti. V pohľade môžeme uplynuté storočie spoznať ako

storočie mučeníkov, trpiacich a storočie prenasledovania Cirkvi, ako storočie svetových a mnoho miestnych vojen“.

Inými slovami to, čo zobrazuje víziu, je v skutku navrstvovanie podobných scén ako prenasledovanie Cirkvi a pustošenie (vojny), ktoré sa v priebehu storočia vynorili a ktoré sú žiaľ ďaleko od toho vzdialené, aby prestali. Postačí iba pomyslieť na dnešné prenasledovanie katolíkov v rozličných častiach sveta a nespočetné konflikty medzi krajinami a národmi. Kardinál Ratzinger vidí to isté navrstvovanie scén vo výstupe na horu: „*Pri jeho namáhanom výstupe na vrchol, môžeme nájsť podobne viacerých pápežov, od pápeža Pia X. až po terajšieho pápeža, ktorí niesli so sebou utrpenia storočí a ktorí sa usilovali ísť v popredí na ceste ku krížu. Na ceste mučeníkov bol vo vízií zavraždený aj pápež*“.

A k tomu dodáva: „Nemohol azda Svätý Otec, ktorý si po atentáte 13. mája 1981 prečítal text tretieho tajomstva, spoznať svoj vlastný osud?“

Aj keď tento vzájomný vzťah medzi tretím tajomstvom a atentátom proti pápežovi Jánovi Pavlovi II. nenašlo žiadny jednotný súhlas v katolíckych kruhoch, musí to byť zmienené s rešpektom. Mnohí bez toho, aby túto hypotézu brali do úvahy, uprednostňujú v postave „*v bielom oblečeného pápeža*“ ešte iný ďalší symbol, iných pápežov ako len jedného; ako napr. biskup z Leirie, Msgr. Serafim de Sousa Ferreira e Silva. Tvrdil: (cfr. Corriere della Sera, 27.6.2000). Jedna perspektíva pri ktorej prichádzal do úvahy aj sám kard. Ratzinger na hore uvedenom mieste textu.

Nech je akokoľvek, dlhé poradie opisovaných úmrtí mučeníkov v treťom tajomstve, - ktoré zachvátili aj „*rôzne svetské osoby, mužov a ženy rôznych vrstiev a pozícií*“ – pokračuje v našich dňoch a nemožno vylúčiť, že nenávisť nepriateľov k Cirkvi ich vedie práve k tomu, aby vykonávali ďalšie atentáty podobných rozsahov.

Kto sú ale ľudskí agenti týchto atentátov a ničenia zobrazený vo vízií ako „skupina vojakov“, ktorí strieľali a jedného po druhom zavraždili „s ohnivými zbraňami a šípami“, Svätého Otca a tých, ktorí ho nasledovali?

V dôsledku upozornenia sestry Lucie v liste Jánovi Pavlovi II. 12. mája 1982, musí byť tretia časť tajomstva interpretovaná vo svetle druhej časti tajomstva a síce vo vzťahu týchto slov: „*Ak budú moje prosby vypočuté, Rusko sa obráti a nastane mier. Ak nie, bude svoje bludy rozširovať do celého sveta a bude vyvolávať vojny a prenasledovanie Cirkvi. Spravodliví budú mučení, Svätý Otec bude veľa trpieť a mnohé národy budú zničené.*“ A sestra Lucia komentuje: *Pretože sme nespĺnili tento apel posolstva, konštatujeme, že sa vyplnilo, že Rusko zaplavilo svet svojimi bludmi. A pokiaľ ešte nevidíme koniec tohoto proroctva ako skutočnosť, vidíme napriek tomu, že bežíme k tomuto cieľu s veľkými krokmi.*“

Keď sa kardinál Sodano 13. mája 2000 po prvý krát odvolal k textu tretieho tajomstva, vyhlásil, že ľudskí agenti týchto prenasledovaní sa vzťahujú na všetky bezbožné systémy 20. Storočia. Podľa našich názorov konal tak s plným právom, pretože tak ako socializmus ako aj nacionalizmus sú viac menej značné dôsledky bludov komunizmu, aj keď sa od tohto profilujú ako protipól. Rozprestierajú sa viac menej zmenené do 21. Storočia. Týmto je ovplyvnený celý svet našich dní, ktorí sa búri proti Bohu a katolíckej Cirkvi.

Napokon sa musíme spýtať: Čo je ovocím tejto obeť? Tretia scéna nám podáva na to odpoveď.

Tretia scéna: Veľký návrat ľudstva k Bohu.

Proroctvo z Fatimy môže mať len jeden záverečný bod a to, ak sa hriechne ľudstvo bude opäť približovať k Bohu.

Avšak umožniť tento návrat, čo je nenahraditeľné, je možné len ak bude napájaná potrebnými zvláštnymi malosťami, ktoré sú znázornené cez krv hriechnikov. Anjeli liali túto krv na duše, „ktoré sa približovali k Bohu“. (Približovali sa preto, lebo boli vzdialené od Boha.)

Kardinál Ratzinger komentuje popis sestry Lucie nasledovne: „Anjeli zachytávali pod ramenami kríža mučeníkov krv a napájali s ňou duše, ktoré sa vydali na cestu k Bohu. Krv

Kristova a krv mučeníkov sú tu vedené spoločne: Krv mučeníkov vyteká z ramien kríža. Ich mučeníctvo je spoločné s mučeníctvom Krista a tým sa stali jedno. Dopĺňajú, čo ešte chýba utrpeniu Kristovmu (Kol 1,24).

Ich život sa stal sám Eucharistiou vchádzajúc do mystéria odumretého pšeničného zrna, na ktorého plodnosti sa zúčastňujú. Krv mučeníkov je semenom kresťanskej existencie, tvrdí Tertulián. Ako vytryskla Cirkev zo smrti Krista, z jeho prebodnutého boku, tak je smrť svedkov plodná pre ďalší život Cirkvi. Táto na počiatku utrápená vízia tretieho tajomstva sa teda predsa uzatvára s pohľadom nádeje. Žiadne utrpenie nie je zbytočné. Práve tak trpiaca Cirkev, Cirkev mučeníkov sa stáva cestným znakom pre ľudí ktorí hľadajú Boha. V dobrých Božích rukách sú skrytý nielen trpiaci ako Lazár, ktorý našiel veľkú útechu a tajomne zobrazuje Krista, ktorý chcel byť pre nás biednym Lazárom; viac ako to: Z utrpenia svedkov vzniká sila očistenia a obnovy, pretože je sprítomnením vlastného utrpenia Krista a jeho liečivé účinky siahajú až do prítomnosti.“

Cez krv pravých mučeníkov očisťujúca a obnovená zem, zodpovedá pojmu Máriinho kráľovstva, o čom písal **sv. Ľudovít Grignion z Montfortu** v jeho slávnych „*článkoch o pravej zbožnosti k Najsvätejšej Panne Márie*“. Píše: „*Ach, kedy už príde šťastná doba, v ktorej bude vznešená Panna Mária ako Pani a Vládkyňa srdc ustanovená a uznávaná, aby mohla všetky duše podriaadiť panstvu jej najmilovanejšiemu jedinému Synovi Ježišovi? ... Ut adveniat regnum tuum, adveniat regnum Mariae, aby prišlo tvoje kráľovstvo, prišlo kráľovstvo Márie*“. Pojem, ktorý sa nádherne spája s rovnako tak slávnymi slovami, ktoré ukončili druhú časť tajomstva z Fatimy: „*Na konci bude triumfovať moje Nepoškvrnené Srdce*“.

Buď sa tento triumf uskutoční v srdciach ľudí - ako to zvýraznil **sv. Ľudovít Grignion** -, alebo bude celý text tretieho tajomstva úplne nezmyselný. Pretože len s trvalým návratom ľudstva k Bohu – niečo, čo by sa mohlo nazvať Veľký návrat (francúzsky Grand Retour, pojem, ktorý sa vzťahuje vo Francúzsku na duchovné hnutie, ktoré malo za cieľ *Grand Retour* duší k Ježišovi cez Máriu) – bude možné, že svet dosiahne „*nejaký čas mieru*“, ako to prisľúbila Naša milá Pani. (Pozri text druhého tajomstva)

„*Haec est quam fecit Dominus: exultemus et laetemur in ea. – Castigans castigavit me Dominus et morti non tradidit me. To je deň, ktorý učinil Pán, plesajme a radujme sa z neho. – Prísne ma Pán potrestal, no nevydal ma smrti napospas*“. (Psl. 118, 24, 18)

Tieto tri časti tajomstva sa zlievajú na spôsob v harmonickom celku, ktorého stredobodom je sláva Božia, vyzdvihnutie svätej Cirkvi a blaho duší v tomto a budúcom veku ako výsledok najmocnejšieho príhovoru Nepoškvrneného Srdca Márie a Srdca jej Božieho Syna Ježiša.

12 Sestra Lucia píše na nariadenie biskupa z Leirie, José Alves da Silva a Matky Božej. V jeho knihe *Novos documentos de Fátima* cituje P. António Maria Martins S.J. dokument z archívu kanoníka Sebastião Martins dos Reis, v ktorom možno čítať: „*Podľa vyjadrenia sestry Cunha Mattos, bývalej hlavnej sestry Lucie v Tuy, ktorej sa vtedy vizionárka nanajvyšš dôverila, zjavila sa jej 2. januára 1944 Svätá Panna a poverila ju napísať tretiu časť tajomstva. K tomuto zjaveniu vraj došlo, pretože vizionárka nevedela čo by mala robiť, potom čo jej dal biskup z Leirie príkaz k spísaniu tajomstva, pričom jej ale arcibiskup z Valladolid, ktorý vtedy viedol diecézu v Tuy povedal, že to nemá robiť*“ (op. cit., São Paulo 1984, S. XXV).

13 Je veľa verzií tejto strelnej modlitby. Dokonca v samotných zápisoch a rozhovoroch sestry Lucie nachádzame malé obmeny. Tu uvedená formulácia sa nachádza v *Memoároch IV*, str. 340 a 342 a bola v tejto forme potvrdená samotnou vizionárkou tiež Walshovi (str. 197). V *Memoároch III*, str. 220 je „*tým*“ namiesto „*oným*“, rovnako ako je to aj v liste pre P. José Bernardo Gonçalvesa S.J..(Porov. *Memórias e Cartas da Irmã Lúcia*, str. 442) V odpovedi na otázku Dr. Goulvena má však posledná veta nasledovné znenie: „*a pomôž predovšetkým tým, ktorí to najviac potrebujú.*“ (Porov. Sebastião Martins dos Reis, *A Vidente de Fátima dialoga*

e responde pelas Aparições, str. 39) Možno teda vidieť, že posledné menované znenie sa od iných najviac odlišuje. Inak na druhej strane ide o formuláciu, na ktorej vizionárka trvá najmenej a ktorá je citovaná len v jednom dokumente. My vlastne vôbec nevieme, či ju kanonik Sebastião Martins dos Reis, ktorý túto formuláciu uverejnil, prevzal bezprostredne z rukopisu, alebo z kópie, napísanej na stroji. Ak by to bol tento posledný prípad, bolo by iste zaujímavé porovnať rukopis s rozprávaním, napísaným na stroji, aby sa zistilo, či azda nejde o nejakú chybu prekladu.

Isté je v každom prípade, že deti - vizionári pri tejto strelnej modlitbe mali na mysli duše, ktoré upadli do najväčšieho nebezpečenstva večnej záhuby a nie duše v očistci. Sestra Lucia to napísala vyslovene vo svojom liste z 18. mája 1941 P. Gonsalvesovi: „*Túto [strelnú modlitbu] preložili tak, akoby posledná modlitba platila za duše v očistci, lebo neporozumeli zmyslu posledných slov. Ale ja verím, že Panna Mária mienila duše, ktoré sú v najväčšom nebezpečenstve večnej záhuby. To je dojem, ktorý mi zostáva a snád' sa to zdá i Vám, keď ste si prečítal časť tajomstva, ktorú som Vám napísala a keď ste sa dozvedel, že nás o ňom poučila pri treťom zjavení v júli.*“ (Porov. *Memórias Cartas da Irmã Lúcia*, str. 442) Preto znenie týchto slov; „*Milý Ježišu, odpusť nám naše hriechy, uchráň nás od pekelného ohňa a zmierni bolesť duší v očistci, obzvlášť tých najopustenejších*“ je určite najmenej správne.

Že je v origináli reč o „alminhas“ o (malých dušiach) to súvisí s jazykovým zvykom v portugalskej provincii. Preto sa používa strelná modlitba bez tejto najzdrobnejšej formy.

Keď boli deti po zjavení zasypané otázkami, čo to len Panna Mária povedala, vysvetľovali, že sa jedná o tajomstvo. „*O dobré, alebo zlé?*“ – pýtali sa ľudia ďalej. „*Dobré pre jedných, zlé pre druhých,*“ odpovedali na to deti. (Porov. De Marchi, str. 94, Walsh, ang. 1. vydanie, str. 84. Vo vydaní v portugalskej reči chýba tento dialóg.)

Keď sa kanonik Dr. Manuel Nunes Formigão pred posledným zjavením spýtal Františka a Hyacinty, „*či by ľudia zosmutneli, keby spoznali tajomstvo*“, deti odpovedali: „*Áno, tak je to.*“ (Porov. De Marchi, str. 151-152, Walsh, str. 121).

Bola snád' trestom ohlásená svetová vojna pri júlovom zjavení 1939 -1945? Podľa jednej analýzy textu sa zdá, že druhá svetová vojna bola len začiatkom, alebo predsieňou veľkého trestu.

Panna Mária skutočne oznámila, že „*mnoho národov bude zničených*“. Naozaj behom vojny a po nej bola celá rada národov tvrdo potrestaná, predsa však nemožno tvrdiť, že boli zničené. Na druhej strane poznamenáva sestra Lucia po vojne (15. júla 1946) v jednom rozhovore s Walshom toto: „*Keď sa to stane [zasvätenie Ruska], spôsobí [svätá Panna Mária], že sa Rusko obráti a bude mier. Inak sa bludy Ruska rozšíria do všetkých krajín sveta.*“ Walsh sa tu pýta: „*Znamená to, že podľa Vášho mienenia všetky krajiny bez výnimky podľahnú komunizmu?*“ – A vizionárka na to odpovedala: „*Áno.*“ (Walsh, angl. vydanie, str. 226)

Skutočnosť rozšírenia komunizmu a jeho svetovej ideológie sa naplnili predovšetkým po skončení vojny. Musíme teda uznať, že trest, ohlásený Matkou Božou, práve prebieha. Keby už trest pominul, musela by sa naplniť časť posolstva, ktorá hovorí o víťazstve Svätej Panny a o nastolení jej kráľovstva, ako to zreteľne plynie z jej slov: „*Nakoniec moje Nepoškvrnené Srdce zvíťazí*“. Ale práve toto ešte s najväčšou istotou nenastalo. Z toho čo bolo povedané možno uzavrieť, že všetky tie strašné utrpenia druhej svetovej vojny majú byť považované len za predzvesť trestov, ktoré Panna Mária predpovedala a ktoré sú stále ešte pred nami.

⁸ Vo výpovediach, ktoré uskutočnila vo februári 1946 holandskému Monfortánovi Pátrovi Iongenovi, potvrdila sestra Lucia, že počula z úst Našej milej Pani meno Pius XI., ale že vtedy nevedela či ide o pápeža alebo o kráľa.

Sestra Lucia v tom nevidela žiadnu ťažkosť, že podľa všeobecného súhlasu to znamenalo začiatok vojny za pontifikátu Pia XII. Bola totiž toho mienenia, že „pripojenie“ Rakúska – a mohli by sme k tomu pridať radu ďalších politických udalostí ku koncu vlády Pia XI. – bol v zásade už predzvesťou vojnových konfliktov, ktoré mali potom za nejaký čas v plnej sile zúrivosti vypuknúť (Porov. Pohovory s P. Iongen v De Marchi, str. 309).

⁹ Lucia videla „*veľké znamenie*“ v mimoriadne jasnom svetle, ktoré v noci z 25. na 26.

januára 1938 ožiarilo oblohu Európy (od 20:45 do 1:15 hod. s krátkym prerušovaním) a ktoré pokladali astronómovia za severnú polárnu žiaru. Pretože bola presvedčená, že je to predzvesť „*veľmi strašnej*“ vojny, snažila sa zo všetkých síl, aby dosiahla splnenie žiadosti, ktoré jej boli oznámené (ako môžeme ešte vidieť v IV. časti). V tomto zmysle sa obrátila vo svojom liste priamo na Pia XI. (porov. De Marchi, str. 92; Walsh, str. 179-181; Ayres da Fonseca, str. 45)

10 Táto veta „v Portugalsku bude Dogma viery vždy uchránená“ končila v rukopise sestry Lucie (Memórias IV, str. 340) s jedným atď. ... Tu dôrazne vysvetľuje sestra Lucia pri spísaní IV. časti Spomienok, že „s výnimkou časti tajomstva, ktoré nesmie vopred odhaliť, všetko povie a nič vedome nevynechá“. (str. 316)

Tým by sa mohlo ľahko prísť k záveru, že tretia časť tajomstva patrí presne na toto miesto. S jeho oznámením 26. júna 2000 je možno teraz atď. ... nahradiť s konečnou platnosťou. Pokiaľ sa neobjavia žiadne ďalšie vyhlásenia, tak je možné uvedenú vetu považovať ako záver druhej časti tajomstva, nie však ako začiatok tretieho tajomstva, o ktorom sme sa práve zmienili. Arcibiskup Tarcisio Bertone, sekretár Kongregácie pre náuku viery, to jasne vysvetlil pri predložení dokumentu v hore uvedenom dni. Zaujímavé na tejto vete je, že je uvedená jednoducho na konci druhého tajomstva, voľne v priestore, pričom si čitatelia práve navykli veriť, že tretie tajomstvo vraj prinesie uskutočnenie tejto vety. Keďže je, ale tretie tajomstvo celkom inej podstaty, totiž víziou a nie diskusným textom, je a musí byť druhé tajomstvo so svojím záverom podrobené novej lektúre.

Tým ale dospeli prakticky všetci, ktorý poznajú Fatimu k presvedčeniu, že by mohlo toto miesto poukázať na celosvetovú krízu viery. Pritom si táto skutočnosť zaslúži pozornosť, že jeden národ totiž Portugalsko, by uchránil Dogmu viery (čo prirodzene nevyklučuje, že v tom istom národe by mohla byť tvrdo porazená). Kríza viery takéhoto druhu bude, alebo musí viesť ku kríze Cirkvi, ktorej je napokon koreňom.

Aj keď v predloženej tretej tajomstve nie je možné nájsť žiadnu realizáciu v tomto smere, nemožno považovať túto úvahu v žiadnom prípade za neplatnú. Napokon postačí, ak máme oči, aby sme videli a uši, aby sme počuli. Pre túto poznámku postačí úmysel poukázať na známe vyhlásenia Pavla VI.. Je to ten, po koncilovej Cirkvi rozširujúci sa *sebazničujúci proces* (Príhovor k študentom Lombardského seminára 7. decembra 1968), ako aj hrôzostrašný pocit pápeža, že po koncile „*vnikne Satanov dym cez škáru do chrámu Božieho*“ (Príhovor k sviatku Apoštolov Petra a Pavla 29. júna 1972).

Ján Pavol II. sa rovnako opätovne vyjadril k tejto kríze. V jednom sviatočnom *dokumente* „v oblasti pokoncilových teologických diskusií“ pranieroval v Cirkvi v obehu nachádzajúce sa ťažké chyby v oblasti učenia a praxi morálky. (Encyklika *Veritatis splendor* 6. august 1993, čís. 29)

Aké spojenie je vidieť medzi touto krízou a tým, čo bolo povedané v druhej časti tajomstva? Jeden z najhorších aspektov Cirkvnej krízy je výlučne vnuknutie ľavicovo orientovaných ideológií v katolíckych kruhoch. Tento aspekt krízy bol práve v 1968 natoľko alarmujúci, že 1 600 368 Brazílčanov, 266 512 Argentínčanov, 121 210 Čiľanov a 37 111 Uruguajcov podpísalo posolstvo Jeho Svätosti pápežovi Pavlovi VI., v ktorom ho žiadali o náhle opatrenia proti týmto vnuknutiam. (Tieto pamätihodné podpisové akcie, boli vtedy usporiadané v spoločnostiach na ochranu tradície, rodiny a súkromného vlastníctva v menovaných krajinách.)

Prvá scéna: Varovanie očakávaného trestu.

Po týchto dvoch častiach, ktoré som už opísala, videla som po ľavej strane trochu vyššie od Našej milej Pani anjela, ktorý držal v ľavej ruke ohnivý meč. Vychádzali z neho plamene a sršali iskry, ako keby mali zapáliť svet. Plamene však zhasli, keď prišli do styku s leskom, ktorý vyžaroval z pravej ruky Panny Márie. Anjel, ktorý s pravou rukou poukázal na zem, zvolal mocným hlasom: Pokánie, Pokánie, Pokánie!

Druhá scéna: Obrovská katastrofa, ktorá zanechá svet v popole a troskách a ktorá si vyžiada obeť zo všetkých spoločenských vrstiev a predovšetkým Svätého Otca.

V žiadnom prípade nepostačí obmedziť bludy marxizmu len na hospodársky, sociálny a politický aspekt. Jeho radikálne rovnostárstvo je metafyzického charakteru a rozprestiera sa na všetky antropologické, mravné a paradoxne dokonca na teologické chápania (napriek jeho základnému ateizmu). Preto sa videla Kongregácia pre náuku viery v roku 1984 v ťažkom položení, a musela kritizovať vnuknutie marxistických myšlienok dokonca i v istých prúdoch oslobodzovacej teológie v jednom všeobecne podstatnom dokumente.

Avšak práve komunizmus je tým bičom, ktorým chce Boh trestať svet za jeho zločiny. V druhej časti tajomstva Panna Mária hovorí, že „*Rusko bude šíriť svoje bludy po svete*“. Keď vidíme, že tieto bludy zasiahli aj najsvätejšiu loď katolíckej Cirkvi, stane sa vzťah medzi jadrom druhého tajomstva a jeho poslednou vetou zrozumiteľným a tým odhalí zreteľne pred našimi očami krízu Cirkvi.

Môžeme teda prijať, že Matka Božia nepovažovala za dôležité, túto krízu rozobrať do podrobnosti. Vo svojej materinskej добрote nám predsa len zanechala celkom jednoduchú vetu, z ktorej by nielen skúsený teológovia, ale aj jednoduchý učený veriaci mohli odvodiť a spoznať pôvod takého vyznania, - *prípadne krízu Cirkvi*.

Tým je táto veta, zjavne uvedená voľne v priestore, - „*V Portugalsku bude Dogma viery ...*“ - bohatá na zmysel a obsah a upozorňuje nás na dôraznú realitu, ktorú by sme bez tejto vety možno nepochopili v jej celej miere a v celom význame.

Štvrté zjavenie: 15. august 1917

Dňa 13. augusta, keď malo dôjsť ku štvrtému zjaveniu, nemohli vizionári prísť k doline Iria, pretože ich odviezol hajtman z Ourém, ktorý im chcel násilím vyrvať tajomstvo. Deti však zostali statočné.

V zvyčajnú hodinu bolo počuť pri doline Iria zahrmenie, po ňom sa zablýskalo. Prítomní videli, ako sa nad dubom vznáša malý biely obláčik. Tiež spozorovali, ako sa tváre a šaty ľudí, stromy a zem rôzne sfarbili. Iste sa zjavila Panna Mária, ale vizionárov nezastihla.

Dňa 15. augusta¹⁵ sa nachádzala Lucia s Františkom a ďalším bratrancom na mieste zvanom Valinhos na jednom poli, ktoré patrilo jej strýkovi, keď o štvrtej hodine popoludní nastali v ovzduší rovnaké zmeny, ako predchádzali pred zjavením Panny Márie v doline Iria. Zdvihol sa čerstvý vánok a slnko sa zatemnilo. Lucia ktorá spozorovala, že sa deje niečo nadprirodzeného, dala rýchle zavolať Hyacintu, ktorá prišla v čas, aby videla Pannu Máriu, ktorá sa – ako vždy ohlásená svetelným zábleskom – zjavila nad dubom, ktorý bol o niečo väčší ako ten pri doline Iria.

LUCIA: „Čo odo mňa žiadate?“

PANNA MÁRIA: „Chcem, aby ste opäť prišli 13. k doline Iria a aby ste sa naďalej modlili každý deň ruženec. V poslednom mesiaci urobím zázrak, aby všetci uverili.“¹⁶

LUCIA: „Čo sa má stať s peniazmi, ktoré ľudia zanechajú v doline Iria?“

PANNA MÁRIA: „Zriadte dve zberne; jednu povedieš ty s Hyacintou a ďalšie dve v bielom oblečené dievčatá. Druhú bude mať na starosti František s ešte tromi mladíkmi. Peniaze zo zberne sú určené na slávnosť Panny Márie Ružencovej. A čo zvýši, je určené na kaplnku, ktorú máte dať postaviť.“¹⁷

LUCIA: „Chcela by som Vás prosiť za uzdravenie niekoľkých chorých.“

PANNA MÁRIA: „Áno, behom roku niektorých uzdravím.“ A zatiaľ, čo jej rysy zosmutneli, doporučila im opäť, aby sa cvičili v umŕtvovaní a zakončila týmito slovami: „Modlite sa, modlite sa veľa a prinášajte obeť za hriešnikov, lebo veľa duší prichádza do pekla, pretože sa nikto za nich neobetuje a nemodlí.“

A ako bolo zvykom, začala vystupovať hore smerom k východu.“

Vizionári narezali vetvy stromu, nad ktorými sa zjavila Panna Mária, a odnášali si ich so sebou domov. Vetvy vydávali zvláštnu milú vôňu. (Porov. Memórias II, str. 150; IV, str. 342

a 344; De Marchi, str. 127-129; Walsh, str. 109-110; Ayres da Fonseca, str. 61-62; Galamba de Oliveira, str. 89).

15 Je pochybnosť vzhľadom k tomuto dátumu. Sama sestra Lucia si nemôže dôkladne spomenúť. V Memoároch II. a IV. síce hovorí, že to bolo toho dňa, ale v odpovedi Dr. Goulvena sa rozhoduje predsa pre 19. a poznamenáva na okraji: „Prikláňam sa viac k tomuto dátumu, lebo keby to bolo bývalo 15., boli by nás držali len jeden celý deň vo väzení. Ale ja si spomínam, že to bolo dlhšie.” (Sebastiao Martins dos Reis, *A Vidente da Fátima dialoga e responde pelas Aparições*, str. 43)

Pri kanonickom výsluchu 8. júla 1924 podáva Lucia v jednotlivostiach správu o každom dni svojho väzenia (ako aj ostatných detí - vizionárov); pritom hovorí: Dňa 16. sa z Ourém vrátili všetky deti. V tom zmysle sa pozerá väčšina autorov na 19. august ako na najpravdepodobnejší, lebo pripadol na nedeľu a vizionárka si spomína, že zjavenie sa konalo jeden sviatočný deň. Sestra Lucia tvrdí, ako vo svojich Memoároch II. a IV., tak pri kanonickom výsluchu so všetkou rozhodnosťou, že sa zjavenie vo Valinhos stalo toho istého dňa, kedy sa vrátila z Vila Nova de Ourém. Pretože väzení – doba, ktorá však mohla byť aj dlhšia. Galamba de Oliveira sa preto rozhodol pre 15. (str. 83) a dáva na uváženie, že sa mohla Lucia r. 1924 pred kanonickou komisiou o jednu noc a jeden deň zmýliť.

16 K tomuto bodu pripája De Marchi k slovám Panny Márie: „Keby Vás neboli bývali deti boli dňa 13. unesené, boli by zostali celých 6 dní, až do 19. vo *doviezli do dediny* (Vila Nova de Ourém bola predtým dedina a bola tak dosiaľ nazývaná v tom kraji), *bol by býval zázrak ešte veľkolepejší.*” Táto veta nebola citovaná od žiadneho ďalšieho autora a neobjavuje sa ani v memoároch sestry Lucie.

17 Podľa správy, ktorú Lucia podala 21. augusta 1917 fatimskému farárovi, ktorá bola neskôr taktiež potvrdená v odpovediach pri kanonickom výsluchu 28. júla 1924, nebola táto veta vyslovená pri štvrtom zjavení, ale najskôr až pri piatom; De Marchi kladie túto vetu v tomto zmysle na tento dátum. (Porov. De Marchi, str. 127)

Piate zjavenie: 13. septembra 1917

Ako po minulé razy, pozorovali prítomní, ktorých počet sa odhadoval na viac než pätnásť až dvadsať tisíc, alebo ešte viac, celú radu úkazov v atmosfére: snečné svetlo zoslablo tak, že bolo možno vidieť hviezdy, padal akoby dážď z kvetinových lupienkov, meniacich sa farieb, alebo snehových vločiek, ktoré sa rozpustili skôr než sa dotkli zeme. Tento raz dopadla jedna obzvlášť žiariaca guľa, letela pomaly a vznešene od východu k západu a ku koncu zjavenia sa obrátila v protismere. Ako inokedy, zbadali vizionári odraz svetla a potom Pannu Máriu nad dubom:

PANNA MÁRIA: „Modlite sa naďalej ruženec, aby ste napomohli skončeniu vojny. V októbri príde tiež náš Pán Ježiš Kristus, Panna Mária Sedembolestná a Karmelská a svätý Jozef s Ježiškom, aby požehnali svetu. Boh je spokojný s vašimi obeťami. Ale nechce, aby ste spali s povrazom, noste ho len behom dňa.”¹⁸

LUCIA: „Ľudia ma žiadali, aby som Vás poprosila o veľa vecí: za uzdravenie niekoľkých chorých a za jedného hluchonemého.”

PANNA MÁRIA: „Áno, niektorých uzdravím, niektorých nie. V októbri urobím zázrak, aby všetci uverili.”¹⁹

A začala sa vznášať a zmizla ako obyčajne. (Porov. Memórias II, str. 156; IV, str. 346 a 348; De Marchi, str. 138-139; Walsh, str. 115-116; Ayres da Fonseca, str. 70-71; Galamba de Oliveira, str. 93).

18 Deti prišli s nápadom nosiť kus silného povrazu ako kajúci pás, ktorý nikdy pred spaním neodkladali. Bránil im často v spánku, takže celú noc zostali bdieť. Preto táto pochvala a doporučenie Panny Márie.

19 U De Marchiho pokračuje veta Panny Márie: „lebo Pán im *nedôveruje*”. Podľa odpovedí, ktoré dala Dr. Goulvena, hovorí sestra Lucia, že si nemôže spomenúť, že by im táto veta bola povedaná. (Porov. Sebastiao Martins dos Reis, *A Vidente de Fátima dialoga e responde pelas Aparições*, str. 45).

Na tomto mieste pripomína De Marchi ešte nasledujúce prosby Lucie k Panne Márii: „*Mnohí tvrdia, že som vraj človek dotieravý a zaslúžim si obesenie alebo upálenie. Urobte prosím zázrak, aby všetci uverili.*” Tieto vety sa však v Luciiných memoároch nenachádzajú.

20 De Marchi pridáva ešte nasledujúci dialóg: Lucia: „Ľudia mi pre Vás odovzdali dva listy a fľašu kolínskej vody.” Panna

Mária: „To nič neprosieva pre nebo.“ V jednej odpovedi na otázku P. José Pedro da Silva sestra Lucia hovorí, že si nepamätá, že by bola Našej Milej Panej odovzdala „parfém“. (Porov. Sebastião Martins dos Reis, A Vidente de Fatima dialoga e responde pelas Aparições, str. 63). Ani v memoároch vizionárky sa tento dialóg nevyskytuje.]

Šieste a posledné zjavenie: 13. októbra 1917

Ako predtým zbadali deti odraz svetla a nato Našu Pannu Máriu nad dubom.

LUCIA: „Čo si prajete odo mňa?“

PANNA MÁRIA: „Chcela by som ti povedať, aby ste k mojej úcte postavili kaplnku. Ja som Pani Posvätného ruženca. Naďalej sa modlite denne ruženec. Vojna sa chýli ku koncu a vojaci sa budú už čoskoro vracat' domov.“

LUCIA: „Rada by som Vás poprosila o veľa vecí. Či by ste uzdravila niekoľko chorých a obrátila niekoľko hriešnikov...“

PANNA MÁRIA: „Niektorých áno, iných nie.²¹ Oni sa musia polepšiť a prosiť za odpustenie svojich hriechov.“ Zosmutnela a povedala: „Neurážajte už Boha, Pána, ktorý už bol tak veľmi urážaný.“²²

Potom Matka Božia rozprestrela svoje ruky a zaleskla sa v slnku. Zatiaľ čo sa vznášala, dopadol odraz jej vlastného svetla na slnko. V tom okamžiku zvolala Lucia: „Pozrite na slnko!“

Matka Božia sa práve strácala v nekonečnej diaľke oblohy, keď sa pred očami vizionárov rozprestrel po sebe idúce tri obrazy. Prvý z nich znázorňoval radostné tajomstvá svätého ruženca, ďalšie tajomstvá bolestné a nakoniec slávnostné; (iba Lucia videla všetky tri obrazy, František a Hyacinta videli len prvý).

Vedľa slnka sa ukázali svätý Jozef s Ježiškom a Naša milá Panna Ružencová. Bola to Svätá rodina. Panna Mária bola oblečená v bielom a mala na sebe modrý plášť. Tiež Svätý Jozef bol celý v bielom a Ježiško v svetločervenom. Svätý Jozef požehnal dav ľudí, pričom urobil trikrát krížik. Ježiško urobil to isté.

Potom nasledovala vízia Panny Márie Sedembolestnej a nášho Pána Ježiša Krista ako muža bolesti na ceste na Kalváriu. Náš Pán žehnal ľud, pričom urobil znak kríža. Matka Božia nemala v hrudi žiadny meč. Lucia videla len hornú časť tela Nášho Pána Ježiša Krista.

Ku koncu sa zjavila v slávnostnom videní Panna Mária Karmelská, korunovaná ako Kráľovná neba a zeme. V náručí niesla Ježiška. Zatiaľ čo sa tieto scény odohrávali pred zrakmi vizionárov, uvidelo veľké množstvo, päťdesiat až sedemdesiat tisíc divákov slnečný zázrak.

Behom celého zjavenia pršalo. Avšak keď skončil rozhovor medzi Luciou a Pannou Máriou, vzniesla sa Svätá Panna a Lucia zvolala: „Pozrite na slnko!“ – Mraky sa zrazu rozostúpili a mohlo byť vidieť slnko ako obrovskú striebornú guľu. Slnko žiarilo tak silne ako nikdy predtým a predsa neoslňovalo. To trvalo len okamžik, potom začala ohnivá guľa „tancovať“. Ako obrovské ohnivé koleso točilo sa slnko veľkou rýchlosťou. Potom sa na nejakú chvíľu zastavilo, aby sa potom opäť závratnou rýchlosťou roztočilo. Neskôr sa jeho okraj šarlátovo sfarbil a kĺzalo sa po nebi ako výr, ktorý šíril ohnivé jazyky. Toto svetlo sa zrkadlilo na zemi, na stromoch, na kríkoch, áno i na ľudských tvárach a ich šatách v lesknúcich sa odtieňoch a opäť v rozličných farbách.

Po trojakom predvedení tohoto zázraku sa zdalo, že sa slnečná guľa zachvela, zatriasla a nakoniec sa rútila kľukatým letom na ustrašené množstvo ľudí. To všetko trvalo asi desať minút. Nakoniec sa slnko kľukato vracalo späť ku svojmu vychádzajúcemu bodu a zdalo sa znovu kľudné a žiariace rovnakým leskom ako po všetky dni.

Cyklus zjavenia bol teraz ukončený. Mnohí ľudia s úžasom zistili, že ich šaty, dažd'om premočené, náhle uschli.

Slnečný zázrak bol pozorovaný mnohými svedkami, ktorí sa nachádzali nielen na samom mieste zjavenia, ale dokonca vzdialený až 40 kilometrov. (Porov. Memórias II, str. 162; IV, str. 348 a 350; De Marchi, str. 165-166, Walsh, str. 129-131; Ayres da Fonseca, str. 91-93; Galamba de Oliveira, str. 95-97)

III. KAPITOLA NIEKOĽKO ZVLÁŠTNÝCH VÍZIÍ

V krátkej dobe, ktorú vizionári po zjaveniach ešte na zemi strávili a celkovo v dobe, v ktorej sa zjavenia udiali, mali František a Hyacinta, ale predovšetkým ona, jednotlivo rozličné videnia. Tu podávame správu o najdôležitejších videniach, ktoré mala Hyacinta.

„Videla som Svätého Otca...“

Raz okolo poludnia pri studni Luciiných rodičov sa obrátila Hyacinta na Luciu a spýtala sa:

- „Nevidela si nikdy Svätého otca?“

- „Nie.“

- „Ja neviem ako sa to stalo, ja som videla Svätého Otca v jednom velikánskom dome na kolenách pred nejakým stolom, držal ruky pred tvárou a plakal. Pred domom sa nachádzalo veľa ľudí a hodili na neho niekoľko kameňov, iný ho preklínali a pokrikovali na neho zlými slovami. Úbohý Svätý Otec, musíme sa za neho modliť!“ (Porov. Memórias III, str. 228; De Marchi, str. 98-99; Walsh, str. 85; Ayres da Fonseca, str. 136)

Keď jedného odopoludnia v auguste 1917 sedeli deti na skalnatom balvane na kopci Cabeco, začala Hyacinta zrazu hovoriť modlitbu, ktorú ich naučil anjel. A po ďalšom mlčaní povedala svojej sesternici:

- „Nevidíš, toľko ulíc a tak veľa ciest a polí plných ľudí, ktorí plačú od hladu a nemajú čo jesť? A Svätý otec sa modlí v jednom kostole pred Nepoškrveným Srdcom Márie? A toľko ľudí, ktorí sa modlia s ním?“ (Porov. Memórias III, str. 228; De Marchi, str. 99; Walsh, str. 84; Ayres da Fonseca, str. 137)

Jedného dňa pristihla Lucia Hyacintu zamyslenú doma a opýtala sa jej:

- „Hyacinta, o čom premýšľaš?“

- „O vojne, ktorá príde. Tak veľa ľudí zomrie! A takmer všetci prídu do pekla! Veľa domov bude zbúraných a veľa kňazov bude zabitých! Pozri, ja odchádzam do neba a ty, keď uvidíš svetlo, o ktorom tá Pani hovorila, že to napred príde, uteč tam tiež.“ (Porov. Memórias III, str. 228; De Marchi, str. 98.99; Walsh, str. 85; Ayres da Fonseca, str. 136)

Posledné zjavenia Hyacinty

Koncom októbra 1918 František a Hyacinta takmer súčasne ochoreli. Keď ich Lucia navštívila, našla Hyacintu celú rozradostenú. Hyacinta jej vysvetlila dôvod:

- „Panna Mária sa na nás prišla pozrieť a povedala, že Františka si už čoskoro vezme do neba. Mňa sa spýtala, či vraj chcem obrátiť ešte viac hriešnikov. A ja som súhlasila. Povedala mi, že pôjdem ešte do nemocnice a tam budem veľa trpieť. Ja mám trpieť za obrátenie hriešnikov a za zmier za hriechy proti Nepoškrvenému Srdcu Márie a z lásky k Ježišovi. Opýtala som sa, či ty pôjdeš so mnou. Dala najavo, že nie. To je pre mňa to najťažšie. Povedala, že ma tam moja mama dovedie a potom tu už zostanem sama.“ (Porov. Memórias I, str. 70; De Marchi, str. 227; Walsh, str. 146; Ayres da Fonseca, str. 153).

Lucia obidvoch vizionárov počas ich choroby často navštívila. Bavili sa pritom podrobne o udalostiach, v ktorých stredobodom boli oni sami. My tu uvádzame niekoľko Hyacintiných poznámok:

- „Nechýba veľa, aby som prišla do neba. Ty zostávaš tu, aby som ti povedala, že Boh chce zaviesť rozšírenie úcty Nepoškrveného Srdca Márie na svete. Keď máš o tom hovoriť, neschovávaj sa, ale hovor všetkým ľuďom, že Boh nám svoje milosti poskytuje prostredníctvom Nepoškrveného Srdca Márie. Oni si teda majú vyprosovať Božiu milosť od nej. Srdce Ježišovo chce, aby tak ako jeho Srdcu, bola vzdávaná úcta i Nepoškrvenému Srdcu Márie. Ľudia si majú od Nepoškrveného Srdca Márie vyprosovať ten mier, ktorý jej Boh odovzdal. Kiežby som mohla v srdciach všetkých ľudí roznieť oheň, ktorý mám vo svojej hrudi, ktorý ma spaľuje a ktorý mi dovoľí tak veľmi milovať Srdce Ježišovo a Srdce Márie!“ (Porov. Memórias III, str. 234; De Marchi, str. 244; Walsh, str. 156).

- „Pozri, vieš? náš Pán Ježiš Kristus je smutný, lebo Panna Mária nám povedala, že už ho nemáme urážať, že už bol veľmi urážaný a že si nikto kvôli tomu nerobil starosti. Ľudia sa dopúšťajú naďalej tých istých hriechov. (Porov. Memórias III, str. 236; De Marchi, str. 243;

Walsh, str.157)

Koncom decembra 1919 sa Panna Mária opäť zjavila Hyacinte, ktorá túto udalosť oznámila svojej sesternici takto:

- „Povedala mi, že pôjdem do Lisabonu do inej nemocnice, ²³ že už ťa viac neuvidím a ani svojich rodičov; že po mnohých bolestiach zomriem sama; ale že sa nemám strachovať, pretože si ma zoberie do neba.“

(Porov. Memórias I, str. 74 a 76; De Marchi, str. 245; Walsh, str. 157; Ayres da Fonseca, str. 162)

23 V júli 1919 bola Hyacinta dopravená do nemocnice vo Vila de Ourém, kde zostala dva mesiace.

„Kto ťa naučil toľkým veciam?“

Hyacinta bola privezená do Lisabonu a zostala najprv v sirotinci postavenom u kostola Zázračnej Panny Márie, skôr než bola prevezená do nemocnice Dona Estefania. V sirotinci bola ošetrovaná rehoľnou sestrou Máriou da Purificação Godinho, ktorá zaznamenala jej posledné slová, i keď nie všetko doslova.

V nasledujúcich riadkoch z toho uvádzame časť. Tieto riadky znejú prorocky a sú plné duchovného pomazania a ponaučenia. U De Marchiho ich však nachádzame usporiadané podľa témy.

O vojne

„Panna Mária povedala, že na svete sú mnohé vojny a rozkoly. Vojny nie sú ničím iným než trestom za hriechy sveta.

Panna Mária už nemôže viac udržať rameno svojho milovaného Syna nad svetom. Je nutné konať pokánie. Keď sa polepšíme, príde náš Pán Ježiš Kristus svetu na pomoc. Ak sa však nepolepšíme, príde trest.

Náš Pán Ježiš Kristus je čo nanajvyš rozhorčený nad hriechmi a zločinmi, ktoré sa v Portugalsku páchajú. Preto hrozí našej krajine a predovšetkým mestu Lisabon hrozná katastrofa spoločenskej povahy. Zdá sa, že vypukne občianska vojna anarchistického alebo komunistického razenia, doprevádzaná plienením, vraždami, podpaľáctvom a pustošením mnohorakého druhu. Hlavné mesto bude pravým obrazom pekla. Keď uvalí zranená božská spravodlivosť tento hrozný trest, majú všetci, ktorí akokoľvek môžu z mesta utiecť. Tento teraz ohlásený trest mal byť oznamovaný len postupne a s náležitou diskretnosťou.“ (Porov. De Marchi, str. 255; Walsh, str. 160-161)

„Keď sa ľudia nepolepšia, zošle Panna Mária na svet trest, aký ľudstvo ešte nevidelo a pred inými krajinami postihne Španielsko.“ (De Marchi, str. 92)

Hyacinta hovorila tiež „o veľkých svetových udalostiach, ktoré by sa mali stať okolo roku 1940“. (De Marchi, str. 92)

O kňazoch a vládnych činiteľoch

„Milá krstná, modli sa veľa za hriešnikov!

Modli sa veľa za kňazov!

Modli sa veľa za rehoľníkov!

Kňazi by sa mali starať len o záležitosti Cirkvi.

Kňazi musia byť čistí, veľmi čistí.

Neposlušnosť kňazov a rehoľníkov voči ich predstaveným a voči Svätému Otcovi veľmi zraňuje Nášho Pána Ježiša Krista.

Milá krstná, pros veľa za vládnych činiteľov!

Beda tým, ktorí prenasledujú náboženstvo Nášho Pána Ježiša Krista!

Keby vláda nechala Cirkev na pokoji a svätému náboženstvu by darovala slobodu, bola by Bohom požehnaná.“ (De Marchi, str. 255-256; Walsh, str. 161)

O hriechu

„Hriechy, ktoré privádzajú do pekla najviac duší, sú hriechy tela.

Prídu módy, ktoré budú veľmi urážať nášho Pána.

Kto slúži Bohu, nemôže slúžiť móde. Cirkev nepozná žiadne módy. Náš Pán Ježiš Kristus je stále ten istý.

Hriechy sveta sú veľmi veľké. Keby ľudia vedeli, čo je večnosť, robili by všetko, aby svoj život zmenili.

Ľudia idú do záhuby, pretože nemyslia na smrť nášho Pána a nerobia pokánie.

Mnoho manželstiev nie je dobrých, nepáčia sa nášmu Pánovi a nie sú podľa vôle Božej.“

O kresťanských cnostiach

„Milá krstná, neviaž sa na prepych; utekaj pred bohatstvom!

Buď spriatelena s chudobou a s mlčaním.

Buď plná lásky aj k zlým.

Nehovor o nikom škaredo a utekaj pred tými, ktorí vedú zlé reči.

Maj veľa trpezlivosti, lebo trpezlivosť nás vedie do neba.

Umŕtvovanie a obeť nachádzajú veľkého zaľúbenia u nášho Pána.

Spoveď je sviatosť milosrdenstva. Preto máme pristupovať ku spovedi s dôverou a s radosťou. Bez spovedi nie je žiadne vykúpenie.

Matka Božia chce viac panenských duší, ktoré sa jej zaviažu sľubom cudnosti.

Byť rehoľnou sestrou znamená byť čistou na tele i na duši.

‘Vieš, čo znamená byť čistý?’ – opýtala sa sestra Godinho.

‘To ja viem, to ja viem. Byť čistý na tele znamená byť cudný a byť čistý na duši znamená nepáchať žiadne hriechy. Nepozerať na to, na čo sa pozeráť nemá, nekradnúť, nikdy neklamať, vždy hovoriť pravdu aj keď je to ťažké ...’

Kto neplní sľuby, ktoré dal Panne Márie, nebude mať nikdy šťastie vo svojich záležitostiach.

‘Lekárom chýba svetlo, aby správne liečili chorých, pretože nemilujú Pána Boha.’

‘Ktože ťa naučil toľkým veciam?’, spýtala sa sestra Godinho.

‘Bola to Panna Mária. Ale niektoré veci si myslím sama. Rada premýšľam.’ “ (De Marchi, str. 254, 256; Walsh, str. 161-162)

Keď videla, ako sa mnohí návštevníci v kaplnke sirotinca bavia a smejú, prosila sestru Godinho, aby ich pokarhala za nedostatok ohľadu a úcty k sviatosti oltárnej. Keď tento zásah nepriniesol očakávaný výsledok, prosila ju, aby oznámila kardinálovi toto: „Naša milá Pani nechce, aby sa v kostole hovorilo.“ (De Marchi, str. 252; Walsh, str. 160)

Hyacintine posledné dni

Počas krátkeho pobytu v nemocnici dostávala ďalšie návštevy Panny Márie. Oznámila jej tiež deň a hodinu, kedy by mala zomrieť. Štyri dni predtým, než ju vzala do neba, oslobodila ju Najsvätejšia Panna od všetkých bolestí.

Deň pred jej smrťou sa jej niekto spýtal, či by chcela vidieť svoju matku. Hyacinta na to odpovedala: „Nebude dlho trvať, než sa moja rodina stretne v nebi... Naša Panna Mária sa opäť zjaví, ale nie mne, pretože ja určite zomriem, ako mi povedala...“ (De Marchi, str. 262)

Panna Mária prišla pre Hyacintu 20. februára 1920. František odovzdal svoju dušu Bohu už 4. apríla minulého roku.

Hyacinta bola pochovaná na cintoríne vo Vila Nova de Ourém, zatiaľ čo František bol pochovaný predtým na cintoríne vo Fatime. Dňa 12. septembra 1935 boli Hyacintine pozostatky prevezené do Fatimy, kde boli uložené do hrobky, vybudovanej zvlášť pre ňu a jej brata. Na náhrobnom kameni bol jednoduchý nápis: „Tu odpočívajú telesné pozostatky Františka a Hyacinty, ktorým sa zjavila Panna Mária.“

Neskôr boli vzácne pozostatky prenesené do postrannej kaplnky fatimskej baziliky (1951, popr. 1952), kde sa nachádzajú dodnes. Prípravy na proces blahorečenia obidvoch vizionárov z Fatimy boli oficiálne začaté r. 1949. Obdržané milosti cez prímluvu služobníkov Božích, Františka a Hyacinty, sa majú oznamovať vice-postulátovi (biskupský palác, Leiria, Portugalsko).

IV. KAPITOLA POSLANIE SESTRY LUCIE

Pri druhom zjavení prosila Lucia, aby ju Naša milá Pani vzala do neba zároveň s jej súrodencami. Matka Božia, ako sme už videli, jej na to odpovedala:

- „Áno, Hyacintu a Františka si už čoskoro zoberiem. Ty tu však ešte nejaký čas zostaneš. Ježiš chce použiť tvojich služieb, aby sa ľudia naučili ma poznať a milovať. On chce zaviesť vo svete úctu k môjmu Nepoškvrnenému Srdcu.“

Tieto slová ukazujú zreteľne, že Lucii mali byť za jedno zverené tajomstvá zjavené vo Fatime a za druhé, že zostala na zemi, aby splnila isté poslanie.

Spomeňme si taktiež na oznámenie, ktoré urobila Panna Mária hneď pri prvom zjavení 13. mája:

- „Prišla som vás požiadať, aby ste sem prichádzali po šesť mesiacov vždy 13. v túto hodinu. Neskôr vám poviem, kto som a čo chcem. Potom sa vrátim ešte po siedmy raz.

Malo teda dôjsť ešte k siedmemu zjaveniu Panny Márie v doline Iria. Ale kedy? Čo chcela Panna Mária pri tejto príležitosti ľuďom oznámiť či zjaviť?

Nech je to čokoľvek, zdá sa asi normálne pripustiť, že sestra Lucia mala byť ešte raz dôvernou Panny Márie v doline Iria.

Ak je tomu tak, a ak k tomuto siedmemu zjaveniu nedošlo už v tajnosti, tak je jedným z veľkých očakávaní fatimskej témy.

Životná cesta Lucie

Dňa 17. júna 1921 prišla Lucia z Aljustrel do Porta, kde bola prijatá ako interná žiačka v škole sestier Dorotiek vo Vilaru do predmestia tohto mesta. Dňa 24. októbra 1925 vstúpila do inštitútu Dorotiek a bola prijatá ako postulanka v kláštore tejto kongregácie v španielskom Tuy, blízko portugalských hraníc. Dňa 2. októbra 1926 sa stala novickou a dňa 3. októbra 1928 zložila prvé sľuby ako sestra laik. O šesť rokov neskôr zložila toho istého októbrového dňa večné sľuby a prijala rehoľné meno sestra Maria das Dores (Mária bolestná).

Počas komunistickej revolúcie v Španielsku bola z bezpečnostných dôvodov preložená do kolégia Sardão vo Vila Nova de Gaia, kde potom nejaký čas zostala.

Dňa 20. mája 1946 mala sestra Lucia príležitosť opäť uvidieť miesto zjavení. Navštívila dolinu Iria, Cabeço a pole Valinhos.

Dňa 25. marca 1948 opustila kongregáciu Dorotiek a vstúpila na Karmel sv. Jozefa v Coimbra, kde prijala meno sestra Lucia od Nepoškvrneného Srdca

Dňa 13. mája 1949 toho roku obdržala rehoľné rúcho svätej Terézie a 31. mája 1949 zložila sľuby ako bosá karmelitánka.

Zjavenie po roku 1917

Päť prvých sobôt

V júlovom tajomstve povedala Panna Mária:

- „Budem prosiť o to, aby bolo Rusko zasvätené môjmu Nepoškvrnenému Srdcu a aby sa o prvých sobotách konalo zmierne sväté prijímanie“.

Fatimské posolstvo nebolo teda ešte s cyklom zjavení v doline Iria roku 1917 s konečnou platnosťou ukončené.

Dňa 10. decembra 1925 sa zjavila sestre Lucii v jej cele v dome Dorotiek v Pontevedra Svätá Panna s Ježiškom v náručí na žiariacom obláčiku. Kladúc jej ruku na rameno, ukázala jej Srdce obklopené trními, ktoré držala v druhej ruke. Ježiško ukazoval na jej Srdce a povedal vizionárke tieto slova:

„Maj súcit so Srdcom svojej najsvätejšej Matky, pokrytým trními, ktoré nevďační ľudia každým okamžikom doňho vrážajú a nie je nikoho, kto by činil pokánie a tak povytáhoval trne.“

24 Niekoľko autorov hovorí len o sestre Márii od Nepoškvrneného Srdca.

Ohľadom dôvodov, ktoré podnietili sestru Luciu, aby opustila kongregáciu svätej Doroty a vstúpila na Karmel v Coimbre, vyjadril sa biskup tohoto mesta vo svojom liste z 27. mája 1948 P. José Aparício S.J., bývalému duchovnému vodcovi vizionárky takto: „*Vizionárka*

skutočne vstúpila 25. marca na Karmel v tomto meste, pretože Svätý Otec na jej žiadosť nariadil, aby sa jej preloženi nerobili žiadne prekážky. To preto, že bola stále obťažovaná nespočetnými návštevami, z ktorých niektoré boli naozaj drzé a zvedavé a len ju zbytočne znepokojovali. [...] Ona hovorí, že nikdy nepocítila tol'ko pokoja a radosti, ako v tomto domove, ktorý by za nič na svete nevymenila. Na prianie Svätého Otca nedostáva ani návštevy a ani listy. Ja sám jej však písomne oznamujem potreby ľudí, ktorí sa jej odporúčajú. Dosiaľ som nepripustil žiadne výnimky. [...] Len tí ju môžu navštíviť, ktorí k tomu dostanú dovolenie od svätej Stolice.“ (Porov. P. Luiz Gonzaga Mariz S. J., *Fátima, onde o céu tocou a terra*, str. 32)

Svätá Panna k tomu dodala: „Pozri, milá dcéra, moje Srdce je obklopené trňmi, ktorými mi ho nevďační ľudia svojimi neprávosťami a svojou nevďačnosťou každým okamihom prebodávajú. Snaž sa ma potešiť aspoň ty, a povedz, že budem všetkým duším, ktorí sa päť mesiacov o prvých sobotách vyspovedajú, príjmu sväté prijímanie, pomodlia sa svätý ruženec a štvrt' hodiny budú robiť spoločnosť rozjímaním o tajomstvách svätého ruženca ako zadost'učinenie pre mňa, záchranou v hodine smrti so všetkými potrebnými milosťami.“ (Porov. Memórias e Cartas da Irmã Lúcia, str. 400; Ayres da Fonseca, str. 350-351; Walsh, str. 196; De Marchi, angl. vydanie, str. 152-153; Fazenda, str. X-XI)

Dňa 15. februára 1926 sa zjavil sestre Lucii v Pontevedra opäť Ježiško a pýtal sa jej, či už rozšírila úctu k Najsvätejšej Matke. Vizionárka sa zmienila o ťažkostiach, o ktorých jej povedal jej spovedník, a vysvetľovala, že matka predstavená je síce ochotná zapojiť sa do tohoto šírenia, ale kňaz jej dal na zváženie, že predstavená sama nič nezmôže. Ježiš odpovedal: „Je pravda, že tvoja predstavená sama nič nezmôže. Ale s mojou milosťou zmôže všetko. „Sestra Lucia hovorila o ťažkostiach niektorých ľudí so sobotňajúcou svätou spoveďou a prosila, aby platili osemdnové spovede. Ježiš jej odpovedal: „Áno, môže to byť aj oveľa viacej dní za predpokladu, že tí ktorí ma prijímajú, budú v stave posväcujúcej milosti a budú mať úmysel konať zadost'učinenie Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie.“ Sestra Lucia sa zmienila aj o prípade, keby niekto pri svätej spovedi pozabudol formulovať úmysel. Ježiš Kristus na to odpovedal:

„Úmysel môže potom formulovať v nasledujúcej spovedi, to znamená: pri najbližšej spovednej príležitosti.“ (Porov. Memórias e Cartas da Irmã Lúcia, str. 400; Fazenda, str. XI-XII; Ayres da Fonseca, str. 351; De Marchi, angl. vydanie, str. 153)

Pri nočnom bdení z 29. na 30. mája 1930 prehovoril Pán v srdci sestry Lucie a riešil ešte ďalší problém: „Adorácia sa môže konať tiež v nedel'u, ktorá nasleduje po prvej sobote, keď toto moji kňazi venujú duším z vážnych dôvodov.“ (Porov. Memórias e Cartas da Irmã Lúcia, str. 410)

Zverejnenie tajomstiev

Dňa 17. decembra 1927 išla Lucia ku svätostánku v kaplnke domu Dorotiek v Tuy, aby sa spýtala Spasiteľa, ako by mala vykonať príkaz svojho spovedníka, zapísať niekoľko milostí vyprosených od Boha, keď k tomu taktiež patrilo tajomstvo, ktoré jej zverila Svätá Panna.

Zvučným hlasom k nej predniesol Ježiš tieto slová:

„Milá dcéra, napíš, o čo ťa ľudia prosia. Napíš tiež všetko, čo ti Svätá Panna vo svojom zjavení povedala, keď hovorila o tejto úcte k jej Nepoškvrnenému Srdcu. Čo sa týka poslednej časti zjavenia, zachovávaj mlčanie.“ (Porov. Memórias e Cartas da Irmã Lúcia, str. 400; Ayres da Fonseca, str. 34)

Vzhľadom k takto obdržanému príkazu, vyjaviť Lucia, čo sa udialo v májovom zjavení.

Keď jej biskup z Leirie r. 1941 prikázal, aby si pre nové vydanie, ktoré malo byť dané do tlače, spomenula ešte na všetko, čo by mohlo byť v životopise Hyacinty zaujímavé, vyžiadala si vizionárka zvolenie nebies a vyjaviť dve z troch častí májového tajomstva.

Toto sú jej slová:

„Tajomstvo obsahuje tri rôzne veci, z ktorých vyjaviť dve. Prvé bol pohľad do pekla.“

A potom nasleduje vyrozprávanie dvoch častí tajomstva, ako sme už uviedli na príslušnom mieste v správe o májovom zjavení. (Porov. Memórias III, str. 216-220; Ayres da Fonseca, str. 43-44; Galamba de Oliveira, str. 146)

Čo sa týka tretej časti tajomstva, popísala ju vizionárka 3. januára 1944 v dome Dorotiek v Tuy (Španielsko) na jednu stranu linajkového papiera, ktorý bol v strede zložený. Štyri strany približne asi 12 x 18 cm a 16 čiar. Je známe, že toto urobila z príčiny ťažkého ochorenia na nariadenie biskupa z Leirie. V úvode sme o tom práve hovorili.

V jednom liste z 9. januára oznámila sestra Lucia biskupovi, že spis pre neho bol, ako to nariadil, pripravený v zapečatenej obálke.

17. júna sa vybral titulárny biskup z Gurza, Manuel Maria Ferreira da Silva, na prosbu biskupa z Leirie do Valença, do na pobreží Rio Minho ležiaceho portugalského mesta, aby v dome Fonseca prijal z rúk sestry Lucie, ktorá tam taktiež prišla, vzácny dokument. Ešte toho istého večera to odovzdal biskupovi z Leirie na veľkostatku Quinta da Formigueira, v blízkosti Braga.

V Leiria uložil potom biskup dokument do väčšej obálky, ktorá bola rovnako zapečatená a uložil ho v trezore kúrie. Na veľkú obálku napísal: „Túto obálku s jej obsahom doručiť po mojej smrti Jeho Eminencii kardinálovi Manuel, patriarchovi z Lisabonu. Leiria, 8. december 1945. José, biskup z Leirie.“

Dokument bol vybraný z trezoru, len veľmi zriedka na vedomie niektorých menej privilegovaných osobností. Pri tejto príležitosti sa uskutočnilo tiež slávne prijatie, ktoré ukazuje biskup z Leirie s obálkou v ruke. Táto fotografia vznikla na prosbu časopisu *Life* a zdobila titulnú stránku vydania z 3. januára 1949.

Skôr ako sestra Lucia odovzdala zapečatenú obálku biskupovi z Leirie, napísala na ňu poznámku, že smie byť otvorená až po roku 1960 patriarchom z Lisabonu, alebo biskupom z Leirie.

Začiatkom r. 1957 podnietilo Sväté oficium (dnešná Kongregácia pre náuku viery) biskupa z Leirie, zaslať obálku do Ríma. Svätiaci biskup z Leirie João Pereira Venâncio ju potom priniesol k Apoštolskej nunciatúre v Lisabone a neskorší kardinál nuncius Fernando Cento doručil dokument Vatikánu. Ten bol 4. Apríla 1957 uschovaný v tajnom archíve Svätého officia.

Nič nepoukazuje na to, že 9. októbra 1958 zomretý pápež Pius XII. vzal tajomstvo na vedomie. P. Leiber, úzky spolupracovník pápeža tvrdí, že chýri o Piovi XII., ktorý vraj pri čítaní tajomstva plakal a dokonca upadol do bezvedomia „boli vymyslené a nič z toho sa nestalo“ (J. M. Alonso, *La verdad sobre el Secreto de Fátima*, str. 43).

Približovanie sa roku 1960 roznieťilo prirodzene celosvetovo zvedavosť, vzhľadom tajomstva. 8. februára rozšírila potom portugalská spravodajská agentúra správu, údajne podporenú „nanajvýš dôveryhodnými vatikánskymi kruhmi“, že fatimské tajomstvo bude s najväčšou pravdepodobnosťou vždy absolútne utajené. A ďalej vyhlásila: „Tie isté kruhy tvrdia, že Vatikán vzhľadom na neho vykonaný tlak (nech je to v zmysle otvorenia listu a zverejnenia jeho obsahu pred svetovou verejnosťou, nech je to v zmysle nezverejnenia, pretože sa prijalo, že list obsahuje alarmujúce predpovede) rozhodol, že text listu od sestry Lucie nezverejní, ale ho naďalej prísne udrží v tajnosti.“ (Sebastião Martins dos Reis, *O Milagre do Sol e o Segredo de Fátima*, str. 127f.)

Čo sa ale skutočne stalo? – 17. augusta 1959 prijme Ján XXIII. obálku s tajomstvom z rúk P. Pierre Paul Philippe OP (vtedy komisár Svätého officia, neskôr kardinál). Niekoľko dní na to číta potom text s pomocou portugalského tlmočníka zo štátneho sekretariátu s Msgr. Paulo José Tavares, neskoršieho biskupa z Macau a rozhoduje sa proti zverejneniu. List odovzdáva naspäť Svätému officiu. (Porov. Kongregácia pre náuku viery, *Posolstvo z Fatimy*, predstavené Msgr. Tarcisio Bertone SDB, 26.6.2000; porov. Vyhlásenie od Msgr. Loris Capovilla, tajomný sekretár Jána XXIII., z 20. júna 1977 u P. José Geraldes Freire, *O Segredo de*

Fátima: a terceira parte é sobre Portugal?, str. 136f.)

Tiež Pavol VI. čítal text 27. marca 1965 a rozhodol sa rovnako. (Porov. Msgr. Tracisio Bertone, a. a. O.)

11. februára 1967 kardinál Alfredo Ottaviani, bývalý prefekt Svätého ofícia v Aule Magna, Pápežskej akadémii v Ríme pri porade k príprave päťdesiatročného slávenia fatimského zjavenia držal prednášku, ktorá sa mala presláviť. Oznamuje, že v máji 1955 navštívil sestru Luciu v Karmel v Coimbra a spýtal sa vizionárky, prečo nechcela vidieť tajomstvo otvorené pred r. 1960. „Pretože potom bude zrozumiteľnejšie“ odpovedala mu na to vizionárka. „To ma priviedlo k premýšľaniu“, vysvetlil kardinál, „že sa muselo jednať o prorocké posolstvo, pretože práve proroctvá bývajú, ako možno vidieť v Svätom písme zahalené závojom mystéria. Zvyčajne nie sú vyjadrené v zreteľnej pre všetkých ľudí zrozumiteľnej reči“ (*La Documentation Catholique*, Paris, 19.3.1967, str. 542).

Tak prichádzame konečne k pontifikátu Jána Pavla II., ktorého záujmy pre Fatimu neboli síce nové, ale po zločineckom atentáte, ktorého obeťou bol 13. mája 1981 práve on, boli ešte väčšie. Potom ako si 18. júla 2000 nechal doručiť obálku s tajomstvom, spoznal sa ihneď v postave „v bielom oblečeného biskupa“ o ktorom hovorí text. Neskôr bol mimochodom tiež presvedčenia, že „let guľky bol vedený materinskou rukou a zomierajúc, stál Svätý Otec na prahu smrti“ (Meditácia s talianskymi biskupmi 13. mája 1984).

Predsa sa nerozhodol pre okamžité zverejnenie. Až v Jubilejnom roku vyhlasuje Jeho Svätosť „zdá sa mi, že čas vyzrel a považoval som to za vhodné, oznámiť obsah takzvanej tretej časti tajomstva“ (Oslovenie pri generálnej audiencii v stredu 17. mája 2000, *Voz de Fátima* Nr. 933, 13.6.2000).

13. mája 2000 mal štátny sekretár kardinál Angelo Sodano na príkaz Jána Pavla II. oznámiť na esplanáde fatimskej Svätyni historické rozhodnutie. Slúžilo ako pozadie pre oznámenie blahorečenia detí – vizionárov Františka a Hyacinty, ktoré Svätý Otec vykonal v tomto dni, v ktorom sa vybral z Ríma do Fatimy.

Po slovách kardinála Sodano malo byť zverejnenie tajomstva sprevádzané „vhodným komentárom“, ktorého zostavou bola poverená Kongregácia pre náuku viery. Táto zverejnila 26. júna 2000 s veľkým náborovým vynaložením v *Sala Stampa* Vatikánu a cez internet dokument pod názvom „Posolstvo Fatimy“ v šiestich jazykoch (nemčine, angličtine, francúzštine, taliančine, portugalštine a španielčine). Pri priamej talianskej štátnej a ďalších televíznych staniach na celom svete vysielanej slávnosti v *Sala Stampa* zastával kardinál Jozef Ratzinger, prefekt Kongregácie osobne popredné miesto a bol sprevádzaný Msgr. Tracisio Bertone, emeritným arcibiskupom z Vercelli a sekretárom Kongregácie.

Dokument z ktorého sme vybrali viaceré informácie pre vyšší historický prehľad, obsahuje rôzne časti *veľkého* tajomstva:

Všeobecná *predstava* od Msgr. Bertone;

Faksimile rukopisu sestry Lucie k trom častiam fatimského tajomstva (z ktorých sme odvodili formát tretieho tajomstva) a prepis v tlačenom písme;

List Jána Pavla II. pre sestru Luciu z 19. apríla 2000 s prosbou „otvorene a čestne“ zodpovedať otázky o výklade tajomstva, ktoré jej bude klásť v mene pápeža sekretár Kongregácie pre náuku viery;

Jednu správu o rozhovore Msgr. Bertone a biskupa z Leirie so sestrou Luciou 27. apríla 2000 v Karmel z Coimbra;

12. mája 2000 poskytnutá správa kardinálom Sodanom vo Fatime;

A konečne zostavený a podpísaný *teologický komentár* zo stručným, ale hodnotným vypracovaním o „teologickom mieste“ verejných a osobných zjavení v Cirkvi ako aj „výkladový pokus tajomstva z Fatimy“.

Na Konferencii v *Sala Stampa* zdôraznil kardinál Ratzinger dodatočne, že svätá Stolica nechce dať v žiadnom prípade jeho výkladu nútený charakter. Z čoho možno teda uzavrieť, že

je odborníkom úplne dovolené ponoriť sa do témy a prípadne dokonca navrhnúť nové perspektívne interpretácie. Nie je nutné extra zvýrazniť, že majú pritom postupovať zo všetkou múdrosťou a skromnosťou.

Z našej strany sme sa pokúsili bez nároku vykonať túto prácu v poznámke pod čiarou 13 a 15, pričom sme siahli za pojmy zo spirituality od **sv. Ludovíta Márie Grigniona z Montfortu**, ako aj za jeho obohatením, ktoré v r. 1995 zomrelý veľký brazílsky mysliteľ a muž činu Prof. Plinio Corrêa de Oliveira pripojil týmto názorom. Dva články z jeho pera (z rokov 1953 a 1958) zobrazujú v tejto knihe pravé, už pred štyridsiatimi rokmi zostavené glosy k tretiemu tajomstvu.

S „oficiálnym zverejnením tajomstva“ cez Kongregáciu pre vierouku zdôraznila Fatima ako aj biskup z Leirie – Fatima Serafim de Sousa Ferreira e Silva (porov. interview v týždenníku *Alfa a Omega*, v *Avvenire*, 27.6.2000), že v očiach veriacich to samozrejme ešte viac získalo na význame, aj keď ide len o osobné zjavenie. Pribudlo aj na aktivite, ako to uistil ten istý biskup z Leirie – Fatima pri ďalšej otázke v interview:

„Myslíte si, že s touto udalosťou zverejnenia tajomstva sa istým spôsobom uzavrie 20. storočie?“

„Nepovedal by som, že sa niečo uzavrie, ale že sa niečo otvorí, ako okno nádeje k tomuto storočiu, nádeje osobného obrátenia každého jedného z nás a celého ľudstva, aby sme konečne mohli nájsť pokoj.“

To bude veľký návrat ľudstva k Bohu, o ktorom sme v komentári k poslednej scéne tretieho tajomstva hovorili (pozri poznámku pod čiarou 14)

25 Aby bolo možné ukončiť analýzu tejto témy, je vhodné osvetliť dve ustavične sa vracajúce otázky:

1. Otázka: Ak bolo tajomstvo „len toto“, prečo váhala svätá Stolica tak dlho všetko zverejniť. Ako odpoveď musíme nato povedať, že ak niekto označí tretie tajomstvo ako „len toto“, istotne nepochopil hlboký a tajomný zmysel jeho metafor. To nie je obdivuhodné. Pretože kardinál Ratzinger zvýraznil na začiatku jeho *teologického komentára*, že tu pri tom ide o „jeden v symbolickej reči zobrazený obraz, ktorý je ťažké rozlúštiť“.

V každom prípade sa bude namietat': Zobrazuje v treťom tajomstve predpovedaná smrť pápeža a ďalších biskupov a osôb zo všetkých spoločenských vrstiev dostatočný dôvod, aby sa nepozdvihol meč Damokla nad vystrašeným svetom? Nemohla byť táto hrôza prospešná tým, že by naznačila ľudstvu toto nebezpečie, ktoré jej beží v ústrety, keď sa stále viac a viac vzdďaluje od Boha?

Rozšírilo sa aj, že Ján XXIII. a Pavol VI. rozhodli o nezverejnení tajomstva, aby sa napäté vzťahy medzi Západom a Východom počas studenej vojny nevyostrieli, pretože to by mohlo náboženské prenasledovanie za železnou oponou ešte viac roznieť.

Prirodzene predpokladajú tieto dôvody schopnosť rozlišovať od dnes tak často citovaných „znakov času“. Až historický vývoj nám umožní o tom diskutovať, bez toho, aby vypukli prudké vášnivé reakcie.

2. otázka: Čo sa nachádza v jadre výpovedi tretieho tajomstva, ktoré sa stalo „zreteľnejšie“ až po roku 1960, ako to zdôraznila sestra Lucia, akonáhle ustanovila po tomto roku termín pre zverejnenie.

Výkladový kľúč, ktorý ponúkame pre interpretáciu tretieho tajomstva je odpoveď ľudstvu na apel k pokániu a obráteniu, ktorý Panna Mária vyslovila vo Fatime. Je teda zjavné, že sa ľudstvo v 60–tych rokoch vzdialilo ešte ďalej od cesty cností. Postačí vymenovať len revolúciu kultúry, ktorá sa v 1968 rútiac zo Sorbonnu rozšírila na celý svet (a pritom prichádzajú do úvahy znovu bludy Ruska, pretože vytvárali nepopierateľne toto revolučné hnutie) a vo vnútri Cirkvi na pokoncilovú krízu, ktorá priniesla so sebou krízu viery. Krízu viery, ktorá je podstaty viac-menej silného stupňa, podľa okolností implikovala odmietnutie Boha, obsah zjavenia a Učiteľský úrad Cirkvi. Žiaľ zasiahla táto kríza veľké časti kresťanstva.

V tomto ohľade sa nachádza ako svetský tak i duchovný poriadok v stave hlbokého zmätku, z ktorého sa nevyslobodí bez zásahu prozreteľnosti, sprevádzaná zvláštnymi milosťami pre ľudstvo, ako to opisuje tretie tajomstvo.

Toto zmätenie bolo v strede 60-tých rokoch postupne zrejmé, čo potvrdzuje i prorocká intuícia sestry Lucie.

Zasvätenie Ruska Nepoškvrnenému Srdcu Márie

Dňa 13. mája 1929 mala sestra Lucia úžasné videnie Najsvätejšej Trojice a Nepoškvrneného Srdca Márie, pri ktorom jej oznámila Panna Mária, že „nastal okamih, kedy sa má podľa môjho želania svätá Cirkev dozvedieť o zasvätení Ruska a o sľube, že sa Rusko obráti“.

Sestra Lucia sama píše:

„Prosila som moje predstavené a svojho spovedníka, aby mi dali zvolenie vykonávať vo štvrtok a v piatok Svätú hodinu od jedenástej do polnoci. Keď som jednej noci bola sama, kľakla som si medzi zábradlie uprostred kaplnky, aby som sa pomodlila modlitby anjela. Pretože som sa cítila unavená, vstala som a modlila som sa ďalej s vystretými rukami. Jediné svetlo dávala lampa. Zrazu sa rozžiarila celá kaplnka nadpozemským svetlom a nad oltárom sa objavil svetelný kríž, ktorý siahal až ku plafónu. V jasnejšom svetle bolo vidieť na hornej časti kríža tvár muža s telom do pása, (Boh Otec), so svetelnou holubicou na prsiach (Duch Svätý) a na kríži pribité telo ďalšieho muža (náš Pán Ježiš Kristus). O niečo nižšie pod pásom bolo vidieť vo vzduchu vznášajúci sa kalich a veľkú hostiu, na ktorú padalo niekoľko kvapiek krvi stekajúcej z tváre Ukrižovaného a z rany z boku. Kvapky tiekli cez hostiu a padali do kalicha. Pod pravým ramenom kríža stála Panna Mária (bola to Naša milá Pani Fatimská s Nepoškvrneným Srdcom v ľavej ruke, bez meča a ruží, ale s trňovou korunou a s plameňmi) ... Pod ľavým ramenom kríža sa tvorili veľké písmená ako z krištáľovo čistej vody, ktorá tiekla na oltár a nasledujúce slová: ‘Milosť a Zmilovanie’.

Spoznala som, že sa mi ukázalo tajomstvo Najsvätejšej Trojice a dostalo sa mi poznanie v tomto mystériu, ktoré nesmiem zverejniť.

Nato mi povedala Panna Mária: ‘nastal okamih, keď Boh vyzýva Svätého Otca k tomu, aby so všetkými biskupmi sveta zasvätili Rusko môjmu Nepoškvrnenému Srdcu a tak ho zachránili. Tak veľa duší bude Božou spravodlivosťou odsúdených za svoje hriechy, ktoré proti mne páchajú, že prosím o zmier: obetuj sa na tento úmysel a modli sa.’“ (Porov. Memórias e Cartas da Irmã Lúcia, str. 462 a 464) ²⁶

Prostredníctvom svojich spovedníkov a biskupa z Leirie poslala vizionárka Lucia prosbu Našej Milej Panej ešte toho istého roku pápežovi Piovi XI., ktorý potom sľúbil, že túto prosbu uvaží. (Porov. De Marchi, str. 311; Walsh, str. 198)

V liste z 29. mája 1930 oznámila sestra Lucia svojmu spovedníkovi José Bernardovi Gonçalves S.J., že náš Pán Ježiš Kristus, keď jej dal pocítiť v jej srdci svoju Božskú prítomnosť, naliehal, aby od Svätého Otca vyžiadala schválenie pre zmiernu pobožnosť päť prvých sobôt. Tu sú slová vizionárky Lucie: „Pokiaľ sa nemýlim, sľubuje Pán Boh, že urobí koniec prenasledovaniu v Rusku, keď sa Svätý Otec uráči urobiť slávnostný a verejný akt zmieru a zasvätenia Ruska Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu a Najčistejšiemu Srdcu Márie a keď tiež biskupi celého sveta urobia to isté. Mimo toho má Jeho Svätosť sľúbiť, že po skončenom prenasledovaní schváli a odporučí vykonávanie tejto už zmienenej pobožnosti.“ (Porov. Memórias e Cartas da Irmã Lúcia, str. 404)

Neskôr si náš Pán v dôvernom oznámení sestre Lucii sťažoval, že vraj zasvätenie Ruska nebolo uskutočnené: „Nechceli splniť moju prosbu. Budú toho ľutovať ako francúzsky kráľ. Síce to urobí, ale to už bude potom neskoro.“²⁷ Rusko bude šíriť svoje bludy po svete a bude vyvolávať vojny a prenasledovanie Cirkvi: Svätý otec bude musieť veľmi trpieť.“ (Porov. Memórias e Cartas da Irmã Lúcia, str. 464)

Dňa 21. januára 1935 prehlásila sestra Lucia v liste P. José Bernardovi Gonçalves S.J., „že náš Pán je dosť nespokojný, pretože jeho prosba nebola splnená“. (Porov. Memórias e Cartas da

Irmã Lúcia, str. 412)

V liste z 18. mája 1936 tomu istému P. Gonçalves vysvetľuje sestra Lucia: „Čo sa týka otázky, či je treba trvať na zasvätení Ruska, odpovedám rovnako ako predtým. Je mi ľúto, že sa to ešte nestalo. Ale Boh, ktorý o to žiadal, dopustil i toto. [...] Či je treba na tom trvať? Nevieť. Mne sa zdá, že Pán Ježiš by zasvätenie prijal a splnil by svoj sľub, keby to Svätý Otec ešte teraz urobil. Iste by sa to páčilo nášmu Pánovi a Nepoškvrnenému Srdcu Márie. Vo svojom vnútri som o tom hovorila s naším Pánom, a ešte pred krátkou dobou som sa ho spýtala, prečo On neobrátí Rusko i bez aktu zasvätenia skrze jeho Svätosť: ‘Pretože chcem, aby celá moja Cirkev uznala toto zasvätenie ako triumf Nepoškvrneného Srdca Márie, aby sa potom jej úcta rozšírila a aby vedľa úcty k môjmu Božskému Srdcu bola i úcta k tomuto Nepoškvrnenému Srdcu.’ Ale, milý Bože, Svätý Otec mi nebude veriť, keď Vy sám ho k tomu nepohnete zvláštnym osvietením. ‘Svätý Otec! Modli sa veľa za Svätého Otca. Neskôr sa zasvätenia ujme. Nepoškvrnené Srdce Márie Rusko predsa zachráni. Je mu zverené’“.

(Porov. Memórias e Cartas da Irmã Lúcia, str. 412 a 414)

Dňa 24. apríla 1940 píše Lucia znovu P. Gonçalves:

„Keď On [náš Pán] chce, môže sa postarať o to, aby táto záležitosť prebehla rýchlo. Avšak, pri potrestaní sveta ju necháva prísť pomaly. Za naše hriechy to jeho požadovaná Božia spravodlivosť vyžaduje. Nehnevajú ho často len naše ťažké hriechy, ale aj naša vlažnosť a ľahostajnosť, keď máme vyhovieť jeho prosbám. [...] Je veľa zločinov, ale väčšia je však teraz ľahostajnosť duší, od ktorých On očakával vrúcnosť v jeho službe. Počet tých, s ktorými sa stretáva, je veľmi obmedzený. (Porov. Memórias e Cartas da Irmã Lúcia, str. 420 a 427)²⁸

Vo svojom liste adresovanému znova P. Gonçalvesovi z 18. augusta 1940 sa sestra Lucia vracia k týmto myšlienkam:

„Domnievam sa, že je nášmu Pánovi Ježišovi Kristovi milé, keď sa niekto u jeho zástupcu na zemi zasadí o to, aby sa jeho pranie uskutočnilo. Avšak Svätý Otec to neurobí hneď. Pochybuje o podstate veci a má pravdu. Pán Boh by mohol dať zázrakom najavo, že On to je, kto o to žiada. Ale on využíva tohto času, aby potrestal svet svojou spravodlivosťou za mnohé zločiny a pripravil ho na rozsiahlejší návrat k nemu.²⁹ Dôkazom, ktorý nám dáva, je zvláštna ochrana Portugalska Nepoškvrneným Srdcom Márie, pretože sa mu táto krajina zasvätila.“³⁰

Za toto zasvätenie sľúbil náš Pán Ježiš Kristus Portugalsku zvláštnu ochranu počas druhej svetovej vojny a dodal k tomu, že táto ochrana je dôkazom milostí, ktoré by poskytol aj iným národom, keby mu boli ako Portugalsko zasvätené. (Porov. Memórias e Cartas da Irmã Lúcia, str. 436 a 438)

Milosti, ktoré boli v tridsiatych a štyridsiatych rokoch preukázane Portugalsku však neznamenajú, že je táto krajina s konečnou platnosťou zbavená červeného nebezpečia a trestu vojny, ako môžeme zistiť z nasledujúceho listu P. Gonçalves z 18. augusta 1940 a z ďalších miest knihy Memórias e Cartas da Irmã Lúcia (Porov. str. 438, 440 a 442), ako aj z videní Hyacinty, o ktorých sme hovorili v III. Kapitole:

„Ľudia, ktorí so mnou hovoria, majú všetky dôvody k zdeseniu. Toto všetko mohlo na nás dôjsť, keby naši biskupi neboli vyhovelí žiadostiam Pána Boha a z najhlbšieho srdca úpenlivo nevyprosovali jeho milosrdenstvo a ochranu Nepoškvrneného Srdca našej dobrotivej, nebeskej Matky. Avšak ešte je v našej krajine veľa zločinov a hriechov. A pretože nastal svetu čas Božej spravodlivosti, je nutné ďalej sa modliť. Preto by som považovala za dobré, aby sa ľudom vstúpila vedľa veľkej dôvery v milosrdenstvo Božie a ochranu Nepoškvrneného Srdca Márie taktiež nutnosť modlitby, ktorá ma byť doprevádzaná obetou. Predovšetkým je nutná obeta, aby sa zabránilo hriechu.“ (Porov. Memórias e Cartas da Irmã Lúcia, str. 426)

Listom, ktorý je datovaný 2. decembra 1940, sa obracia sestra Lucia z nariadenia svojho duchovného vodcu priamo na pápeža Pia XII. a prosí Jeho Svätosť, aby udelil pobožnosti prvých sobôt svoje požehnanie a aby ju rozšíril po celom svete. K tomu sestra Lucia dodáva:

„V roku 1929 žiadala Naša milá Pani v ďalšom zjavení, aby bolo Rusko zasvätené jej Nepoškvrnenému Srdcu, a sľúbila, že za to zabráni šíreniu jeho bludov a spôsobí jeho obrátenie. (...) Pri rozličných vnútorných oznámeniach náš Pán vždy znovu trval na tejto žiadosti a sľúbil, že skráti dni trápenia, ktorými potrestal národy za ich zločiny vojnu, hladom a všelijakým prenasledovaním svätej Cirkvi a Svätého Otca, ak Jeho Svätosť uzná za dobré zasvätiť svet, hlavne Rusko, Nepoškvrnenému Srdcu Márie a ak nariadi, aby to spoločne a súčasne s Jeho Svätosťou urobili všetci biskupi sveta.“ (Porov. Memórias e Cartas da Irmã Lúcia, str. 436; De Marchi, str. 312; Galamba de Oliveira, str. 153)

Dňa 31. októbra 1942 zasvätil Pius XII. v rozhlasovom posolstve určenému Portugalsku na záver jubilea fatimských zjavení Cirkev a ľudstvo Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie.

Roku 1943 mala sestra Lucia ďalšie zjavenie nášho Pána. Píše o ňom vo svojom liste zo 4. mája toho istého roku P. Gonsalves: „Na príkaz Jeho Excelencie (titulárneho biskupa z Gurzy, Manuela Maria Ferreira da Silva) som mala podať správu nášho Pána pánu arcibiskupovi z Valladolidu, všetkým biskupom Španielska a ešte jednu biskupom portugalským, aby to ohlásili. Dúfam, že všetci vyslyšia hlas milého Boha. On si praje, aby sa španielski biskupi účastnili exercícií a aby zaviedli reformu v národe, v klére a v rehoľných radoch. Aby niektoré kláštory! ...a veľa členov iných! ...rozumiete? Pán si praje, aby bolo dušiam zreteľne naznačené, že pravé pokánie, ktoré tu on teraz žiada, spočíva predovšetkým v obeti, že sa každý musí odhodlať plniť svoje duchovné a hmotné povinnosti. Sľubuje, že bude čoskoro koniec vojny za úlohu, ku ktorej sa Jeho Svätosť rozhodla. Pretože však nebol tento akt úplný, bude sa musieť na obrátenie Ruska ešte dlho čakať. Ak nebudú španielski biskupi nasledovať jeho pranie, príde v krajine opäť k pohromám, ktorými ich Boh trestá. (Porov. Memórias e Cartas da Irmã Lúcia, str. 446)

Dňa 7. júla 1952 zasvätil Pius XII. apoštolským listom „Sacro Vergente anno“ národy Ruska Najsvätejšiemu Srdcu Panny Márie. (Porov. text v „Catolicismo“, č. 21, september 1952).

Počas 2. vatikánskeho koncilu podpísalo 510 arcibiskupov a biskupov zo 78 krajín žiadosť Kristovmu Námestníkovi, aby zasvätil Nepoškvrnenému Srdcu celý svet, ale obzvlášť a výslovne Rusko a ostatné krajiny, v ktorých vládol komunizmus a nariadil, že to majú zároveň toho istého dňa s ním urobiť aj všetci biskupi celého sveta. Listina bola osobne odovzdaná Svätému Otcovi Pavlovi VI. v súkromnej audiencii 3. februára 1964 Jeho Excelenciou arcibiskupom z Diamantiny (Brazília) Geraldom de Proena Sigaudom. (Pozri plný text v „Catolicismo“, č.59, marec 1964)

Pápež Pavol VI. „zveril ľudstvo“ v závere 3. zasadania 2. vatikánskeho koncilu 21. novembra 1964 Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie a prehlásil pri tejto príležitosti slávnostne za potlesku koncilových otcov, ktorí povstali, Pannu Máriu ako „Mater Ecclesiae“. (Porov. Insegnamenti di Paolo VI, sv. II, 1964, str. 678)

Ján Pavol II. zasvätil svet dva krát Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie. Jeden krát 13. mája 1982 vo Fatime a po druhý raz 25. marca 1984 v Ríme. Obidvom zasväteniam predchádzalo pozvanie pápeža všetkým biskupom, aby sa k tomuto aktu pripojili. Konkrétne záznamy o tom či, alebo akou mierou sa biskupi k tomuto aktu pripojili, nie sú známe ako z roku 1982, tak z roku 1984. Rusko nebolo v obidvoch prípadoch vyslovene zmienené.

Sestra Lucia potom až do polovice roku 1989 tvrdila, že žiadne zo zmienených zasvätení nie je platné (v tom zmysle, že požiadavky, ktoré Panna Mária oznámila vizionárke, neboli splnené). Od toho času však predsa uznáva sestra Lucia zasvätenie vykonané pápežom Jánom Pavlom II. 25. marca 1984.

Odborníci vo veci Fatimy teraz diskutujú o postoji sestry Lucie, pričom niektorí s jej novým postojom súhlasia, a iní sa radšej pridávajú bývalých prehlásení.

Otázka je príliš zložitá, než aby bolo možné ju tu objasniť. Pre tento okamžik by mal stačiť dôkaz, že sestra Lucia sa v jednom komentári o možnej súvislosti (a zdá sa, že táto spojitosť dala vizionárke podnet ku zmene postoja) medzi týmito zasväteniami a podivuhodnými

udalost'ami vo východnej Európe, ktoré predovšetkým v druhej polovici roku 1989 viedli snáď k pádu komunizmu, vyjadruje v tom zmysle, že sa tu jedná o jej súkromnú mienku, a v žiadnom prípade nie o oznámenie nadprirodzeného zjavenia.

V súčasnej dobe pripravujeme k tejto téme štúdiu, ktorá bude v najbližšej dobe uverejnená.

* * *

Čo nám na koniec zostáva, je modliť sa s plnou dôverou, aby dosiaľ neuverejnená časť posolstva zvereneného deťom - vizionárom bola čo najskôr uvedená na známosť veriaceho ľudu, pre väčšie dobro duší a pre víťazstvo nad gnosticizmom a náboženskou ľahostajnosťou a k oslave Matky Božej.

26 Záznamy P. José Bernardo Gonçalvesa S.J., ktoré boli opísané z jedného rukopisu sestry Lucie, *podľa všetkého zdania* nie sú viac k dispozícii. (Porov. brazílske a portugalské vydanie memoárov sestry Lucie, str. 193)

27 Narážka na prisľúbenia, ktoré dal náš Pán Ježiš Kristus Ľudovítovi XVI. prostredníctvom sv. Margity Márie Alacoque, že mu totiž daruje život v milosti a večnú slávu, ako aj víťazstvo nad všetkými jeho nepriateľmi, ak sa kráľ zasväťí Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu, jemu odovzdá vládu vo svojom paláci a keď dá toto Srdce maľovať na svoje zástavy a raziť na svoje erby.

Táto prosba nášho Pána nebola ešte splnená, keď Ľudovít XVI. roku 1792 ako zajatec v chrámovej veži zložil sľub, že Srdcu Ježišovmu slávnostne zasväťí seba, svoju rodinu, svoju ríšu a v prípade ak by opäť nadobudol slobodu, svoju korunu a kráľovskú moc. Ale bolo už príliš neskoro. Kráľ opustil väzenie, len aby vystúpil na popravisko.

28 Ako je vidno, zaujíma sa sestra Lucia o všetko, čo sa deje vo svete vzhľadom na prosby nášho Pána a Panny Márie. Nie vždy sa však o priebehoch dozvie normálnou cestou. V jednom liste P. Gonçalves z 21. januára 1940 hovorí: „*Také veci [články v časopisoch, ktoré chceli, aby som čítala], čítam len na prísny príkaz svojich predstavených. [...] „Okrem toho moji predstavení zastávajú názor, že sa nemusím dozvedieť nič z toho, čo sa deje; a tak som spokojná. Nie som zvedavá. Keď bude náš Pán chcieť, aby som sa niečo dozvedela, postará sa, aby som sa s tým oboznámila. On má toľko prostriedkov k dispozícii!“* (Porov. *Memórias e Cartas da Irmã Lúcia*, str. 420)

29 V druhej časti fatimského tajomstva oznámila Panna Mária triumf svojho Nepoškvrneného Srdca v čase, až Boh potrestá svet za jeho zločiny. V onom prehlásení hovorí sestra Lucia o „ďalekosiahlom návrate“ sveta k Bohu, Pánovi. Toto všetko sa podivuhodne spája so slávnymi „článkami o pravej pobožnosti k Preblahoslavenej Panne Márii“ od **sv. Ľudovíta Márie Grigniona z Montfortu** a s jeho nie menej známou „plamennou modlitbou“, predpovedajúcou „Máriine kráľovstvo“. V Máriinej ríši bude – podľa slov tohoto svätca - Matka Božia hrať zvrchovane dôležitú úlohu v živote duchovných a svetských spoločností a predovšetkým bude mať zvláštnu moc nad dušami. Dôjde tak k pravému oživeniu svätej Cirkvi a kresťanskej kultúry. Fatimské posolstvo je nádherný prisľub uskutočnenia tejto prorockej vízie v našich dňoch.

30 V máji 1936 prisľúbil zhromaždený portugalský episkopát vo Fatime, že sa znovu zide na tomto mieste k valnému zhromaždeniu v prípade, že bude krajina uchránená pred znepokojivým blízkym červeným nebezpečenstvom. (Komunistická revolúcia v Španielsku mohla ľahko prejsť do susednej krajiny). Keď nebezpečenstvo konečne prekvapujúcim spôsobom pominulo, zišli sa portugalskí biskupi 13. mája 1938 v doline Iria a splnili svoj sľub tým, že v slávnostnom vďakyvzdaní vyslovene uznali, že za záchranu vlasti musia ďakovať zázračnej ochrane Svätej Panny. Pri tejto príležitosti zasvätili Portugalsko opäť Nepoškvrnenému Srdcu Márie, ako to urobili pred siedmimi rokmi. (Porov. P. Moreira das Neves, *Fatima, altar do mundo*, zv. II, str. 249-257)

Dôkazový materiál:

Memórias e Cartas da IRMÃ LUCIA

Úvod a poznámky od P. Dr. Antonio Maria Martins S.J. –

Sadzba a tlač Simão Guimarães, Filhos, Ltda. – Uložené u L.E. –

Porto 1973. – Tlač faksimile rukopisov sestry Lucie. Obsahuje okrem toho napísaný text v portugalštine ako aj vhodné preklady do francúzštiny a angličtiny. Text v portugalštine má dve ďalšie vydania. Jedno v Brazílii: „O Segredo de Fátima nas memórias e cartas da Irmã Lúcia“, Edições Loyola, São Paulo 1974 a druhé v Portugalsku: „O Segredo de Fátima e o futuro de Portugal nos escritos da Irmã Lúcia“ – Vlastníctvo L.E. – Porto 1974. Pokiaľ neboli vykonané žiadne iné údaje, vzťahujú sa naše poznámky na vydanie faksimile.

P. João M. DE MARCHI I.M.C.

1. „Era uma senhora mais brilhante que o sol ...“ Misijný seminár Našej milej Pani z Fatimy. Cova da Iria. 3. vydanie.

2. Preklad do angličtiny pod názvom „The Crusade of Fatima – The Lady more brilliant than the sun“, adaptované od Patres Asdrubal Castello Branco a Philip C.M. Kelly C.S.C 3. vydanie, P.J Kennedy & Sons. New York 1948. Pokiaľ neboli vykonané žiadne iné údaje vzťahujú sa naše poznámky na portugalské vydanie.

William Thomas WALSH

1. „Our Lady of Fatima.“ 3. vydanie. The Macmillan Company. New York 1947.

2. Preklad do portugalštiny pod názvom „Nossa Senhora de Fátima“, 2. vydanie Edições Melhoramentos. São Paulo 1949. Pokiaľ neboli vykonané žiadne iné údaje, vzťahuje sa náš text na vydanie v portugalskom jazyku.

P. Luiz Gonzaga AYRES DA FONSECA S. J.

„Nossa Senhora da Fátima.“ 5. vydanie. Editora Vozes. Petrópolis 1954.

Kanoník Józse GALAMBA DE OLIVEIRA

„História das Aparições“ v: „Fátima, Altar do Mundo“. Bd. II. Ocidental Editora, Porto 1954. Str. 21-160.

A. Moreira das NEVES

„As grandes jornadas de Fátima in: „Fatima, Altar do Mundo“. Bd. II. Ocidental Editora. Porto 1954. Str. 205-303

Antonio de Almeida FAZENDA S.J.

„Meditações dos primeiros sábados.“ 2. vydanie. Mensageiro do Coração de Jesus. Braga 1953.

Sebastião Martins dos REIS

1. „A Vidente de Fátima dialoga e responde pelas Aparições“, Tip. Editorial Franciscana. Braga 1970.

2. „Síntese crítica de Fátima – Incidências e Repercussões.“ Edição do Autor. Évora 1967.